

[Socialministeren.]

pengeordning. Selvstændige erhvervsdrivende skal for fremtiden kunne sikre sig dagpenge i de første fem uger uanset alder på tilmeldings-tidspunktet. Det samme gælder husførende personer, som kan sikre sig ret til dagpenge fra ottende sygedag.

Samtidig med det her fremsatte lovforslag stilles der forslag om ændring i pensionsbeskatningsloven, således at fradragsretten for bidraget til den frivillige dagpengesikring bortfalder. Bidraget har hidtil været fradragsberettiget inden for 3.000 kr.s grænsen. Regeringen foreslår som konsekvens af ophævelse af fradragsretten en reduktion af bidraget til den frivillige dagpengesikring. Bidraget dækker i dag $\frac{3}{4}$ af udgifterne til ordningen. Regeringen finder, at bidraget fremover skal fastsættes således, at det dækker $\frac{3}{8}$ af udgifterne til henholdsvis sikringen for de selvstændige erhvervsdrivende og de husførende personer.

Videre foreslås, at de to frivillige sikringsordninger fremover skal have adskilt økonomi, således at bidraget fastsættes for hver ordning for sig.

Ved en uændret tilslutning til ordningerne vil nettoudgifterne for dagpengefonden være 13 mill. kr. på årsbasis, som modsvares af øgede skatteindtægter. Af disse skatteindtægter skønnes ca. 7 mill. kr. at tilfalde staten og ca. 6 mill. kr. kommunerne.

Samtidig benytter regeringen lejligheden til at foreslå nogle mindre ændringer, overvejende af teknisk og redaktionel karakter. Jeg kan i denne forbindelse henvide til bemærkningerne til forslaget.

Ikrafttrædelsen foreslås til 1. juli 1977, således at den halvårslige dagpengeregulering første gang får virkning 1. oktober 1977.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til fiskeriministeren af Bjørn Poulsen (SF), Lars Emil Johansen (SF) og Ebba Strange (SF):

»Hvilke oplysninger kan fiskeriministeren give om de fremtidige beskæftigelsesmuligheder i fiskerierhvervet?«

(Forespørgsel nr. I. Anmeldt 3/3 77. Fremme af foresp. vedt. 8/3 77).

Formanden:

Taletiden er aftalt til 15 minutter for ordførerne i første omgang.

Ordføreren for forespørgerne (Bjørn Poulsen) (SF):

Fiskeriet er jo et meget vigtigt dansk erhverv. Det beskæftiger mange mennesker, såvel i selve fiskeriet som på fabrikkerne i land i salgs- og i transportleddet. Det skaber som eksporterhverv en stor valutaindtjening og giver dermed sit bidrag til løsning af betalingsbalanceproblemerne. Fiskeriet er kort sagt et meget vigtigt erhverv.

Dette erhverv er nu på vej ind i store vanskeligheder. Vanskelighederne skyldes de senere års overfiskning, selv om det kan være svært at erkende for mange fiskere, at den meget store stigning i industrifiskeriet har gjort, at det er nået op på et niveau, der ikke er holdbart. Vanskelighederne skyldes endvidere indførelse af 200 sømils økonomiske zoner. Det har nødvendiggjort, at Danmark har måttet gå ind i de mest omfattende internationale forhandlinger, vi nogen sinde har været med til på fiskeriområdet.

De vanskeligheder, fiskeriet er på vej ind i, har været til at forudse og dermed til at foregribe. Vi har længe vidst, at industrifiskeriet var på vej ud over den yderste grænse. Vi har i flere år været klar over, at de 200 sømils økonomiske zoner ville komme. Alligevel har den socialdemokratiske regering intet gjort for at foregribe disse problemer, siden den trådte til i 1975. Denne passive holdning må nu i sidste øjeblik erstattes af en mere aktiv. Situationen er alvorlig, og klokken er ved at falde i slag. Det er derfor, SF har rejst denne forespørgsel.

Der er især to problemer, vi må have rede på:

1) Vi må have rede på, hvordan regeringen bedømmer den internationale situation og de internationale forhandlinger. Hvordan vil det gå i resten af 1977? Hvordan vil det gå efter 1977? For øjeblikket kan man karakterisere situationen med ordene: alt flyder.

2) Vil regeringen nu føre en fiskeripolitik? De i høj grad udefra kommende vanskeligheder, der rammer fiskeriet, kan og bør erhvervet ikke stå alene med. Samfundet må hjælpe. Solidariteten gælder også her. Samfundets indsats bør være den, at der nu formuleres en fiskeripolitik, som skaber en holdbar basis for er-

[Bjørn Poulsen.]

hvervudsøvelsen, og som derfor – lad os sige det åbent – kommer til at koste penge. Vil regeringen det?

Det er for at få afklaret spørgsmål som disse, at denne forespørgsel er rejst.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Vi har nu af hr. Bjørn Poulsen fået at vide, at baggrunden for den stillede forespørgsel er de stærke påvirkninger, som det danske fiskeri-erhverv er udsat for i denne periode, bl. a. som følge af de ændrede fiskerigrænser, etableringen af EF-havet, kvoteringer osv.

Jeg vil imidlertid gerne indledningsvis understrege, at udviklingen og beskæftigelsen inden for fiskerierhvervet i det sidste års tid må siges at have været tilfredsstillende.

Går vi tilbage til 1975, oplevede fiskeriet en række økonomiske vanskeligheder, som navnlig skyldtes den internationale konjunkturedgang. Dette førte til, at man fra regeringens side tog initiativ til en række foranstaltninger, der sigtede på dels under det forventet midlertidige tilbageslag at opretholde et effektivt erhverv, indtil vanskelighederne var overvundet, dels at sikre, at man i størst muligt omfang kunne bevare beskæftigelsen inden for fiskeindustrien og blandt de udøvende fiskere på havet, et ønske, der ifølge sagens natur var særlig fremtrædende på baggrund af den arbejdsløshed, man i øvrigt var vidne til i andre erhverv.

De foranstaltninger, der i 1975 blev gennemført på national basis i form af f. eks. oliestøtte til fiskerne samt i EF i form af lagerstøtte og eksportrestitutions til visse torskefiskeprodukter, som blev finansieret af EF, kan netop tages som et udtryk for regeringens vilje til aktivt at støtte et erhverv, når produktion og beskæftigelse er truet. Gennemførelsen af de nævnte EF-ordninger skyldtes ikke mindst et stærkt pres fra dansk side.

Vi har i 1976 oplevet et nyt rekordår for dansk fiskeri både med hensyn til værdien af de samlede fangster, der er øget med ca. $\frac{1}{3}$ i forhold til 1975, og med hensyn til eksporten af fisk og fiskevarer, således at denne i 1976 nåede op på 3,1 mia kr., hvilket repræsenterer en stigning på næsten 30 pct. i forhold til 1975.

Denne udvikling skyldtes i væsentlig grad forbedrede internationale afsætningsvilkår, men kan ligeledes tages som et udtryk for, at

den politik, regeringen gennemførte i 1975, og som opnåede bred tilslutning i folketinget, viste sig at være rigtig. Beskæftigelsen i fiskeriet og fiskeindustrien i 1976 har da også været langt mere tilfredsstillende end i de fleste andre erhverv.

Disse foranstaltninger, sammenholdt med de forbedrede internationale konjunkturer for fiskeriet med hensyn til afsætningen, er netop det fundamentale grundlag og dermed det udgangspunkt, hvorfra vi i de kommende år skal søge at fastholde erhvervets placering, både med hensyn til beskæftigelse og produktion. Den afgørende forudsætning for, at dette skal lykkes, vil naturligvis være udviklingen i fiskebestandene og dermed i vidt omfang udefra kommende forhold, som vi kun i begrænset målestok har indflydelse på. Dette er en situation, som vi ofte har stået i, når spørgsmålet om Danmarks økonomiske forhold har været drøftet.

Jeg finder det derfor påkrævet, at jeg ved denne lejlighed lidt mere udførligt omtaler de forventninger, vi fra regeringens side har til mulighederne for i den nærmeste fremtid at opretholde det hidtidige fiskerimønster. Dette er fortsat regeringens politik i de internationale fiskeriforhandlinger, der efter den 1. januar 1977 fortrinsvis finder sted inden for EF og dermed inden for rammerne af medlemsstaternes udvidede fiskerigrænser i Nordsøen og Nordatlanten.

Hvad tilførslen af råvarer angår, må fiskeri-erhvervet se i øjnene, at der – i hvert fald i en årrække – vil være fastsat begrænsninger i fangsterne, og at så godt som alle traditionelle fangstpladser i den periode vil være omfattet af sådanne kvoteringer.

Overfiskning har fundet sted eller truer for de fleste konsumfisks vedkommende, og en styring af fiskeriindsatsen er påkrævet for at genopbygge bestandene eller holde dem på et tilstrækkelig højt niveau til at sikre et fortsat rentabelt fiskeri.

Til denne biologiske situation er så yderligere kommet de omsiggribende udvidelser af fiskerigrænserne. EFs medlemslande har udvidet til 200 sømil i Nordsøen og Nordatlanten og er i øjeblikket ved at udarbejde indholdet af den fælles fiskeripolitik, der efter alt at dømme også vil hvile på kvotasystemer. Dette gælder både det midlertidige regime for 1977 og det mere langsigtede regime, som man imidlertid

[Fiskeriministeren.]

endnu ikke har behandlet i detaljer. Disse begrænsninger vil i sig selv i en årrække forhindre en fortsat ekspansion i dansk fiskerierhverv.

I den forbindelse vil jeg understrege, at det ikke alene er i samfundets, men også i erhvervets interesse, at der lægges afgørende vægt på at sikre forudsætningerne for, at fiskerierhvervet også på længere sigt kan opretholde et højt niveau for beskæftigelse og valutaindtjening.

Det er endnu for tidligt at vurdere, om EFs langsigtede fiskeriregime vil medføre så væsentlige nedgange i de danske fangstmuligheder og i tilførslerne til industrien, at det vil skabe beskæftigelsesmæssige problemer, men det bør vel fremhæves, at dansk fiskerierhverv med den fremsynethed, der har været karakteristisk for det, ved at søge utraditionelle, fjernere fangstpladser allerede nu har chancen for at afbøde eventuelle tab. De udvidede fiskerigrænser, som kan bryde vort hidtidige fiskerimønster, åbner også op for interessante projekter i samarbejde med f. eks. udviklingslande, som ikke selv er i stand til at udnytte de nyere hvervede ressourcer. Jeg skal vende tilbage til dette spørgsmål senere.

Som billedet tegner sig for 1977, må dansk fiskeri som følge af EFs overgangsordning regne med nedsatte kvoter i Nordsøen for konsumfisk og med fangstreguleringer i øvrigt, som begrænser industrifiskeriet. Også i Østersøen er fangstmulighederne sat ned i forhold til foregående år, hvor det især var torskefiskeriet, der var ramt, medens Kattegat/Skagerrak-fiskeriet endnu er ukvoteret.

På landsbasis er det dog mit indtryk at vilkårene i 1977 ikke vil medføre mærkbare beskæftigelsesmæssige konsekvenser, der går ud over, hvad man på grund af fiskeriets særlige karakter har måttet opleve med mellemrum på grund af dårlige vejrforhold og udsving i priserne.

Det kan dog ikke udelukkes, at beskæftigelsen på enkelte pladser i de sidste måneder af året vil kunne møde problemer, hvis kvoterne opbruges ved et for intenst fiskeri i den første del af året. Fiskeriministeriet og erhvervets organisationer er enige om at søge en sådan situation undgået eller lettet ved en kvartalsvis opdeling af i hvert fald nogle af kvoterne.

Som det fremgår af, hvad jeg hidtil har sagt om mulighederne for forsyninger af råvarer til fiskeindustrien fra vor egen fiskerflåde, er regeringen af den opfattelse, at mulighederne

herfor i den nærmeste fremtid er relativt tilfredsstillende. I hvilket omfang der på længere sigt bliver mulighed for at få råvaretilførsler fra udlandet, er det vanskeligt at udtale sig om på indeværende tidspunkt, og det er vel også i første række et problem, der vil blive søgt løst af fiskeindustrien selv. Såfremt der bliver problemer på dette område, er regeringen naturligvis parat til at overveje, hvilke foranstaltninger der kan være påkrævet. Jeg vil imidlertid gerne her pege på et par muligheder, som jeg tror det vil være nyttigt at man tager op til yderligere overvejelse.

For det første vil jeg gerne nævne mulighederne for øgede tilførsler fra udenlandske fiskere, og ikke alene fra fiskere fra de øvrige EF-lande, der i henhold til de gældende regler frit kan lande i Danmark, men også fra fiskere fra andre lande. Her kan f. eks. peges på de østeuropæiske fiskere og specielt på mulighederne for tilførsler fra Polen, hvormed vi har en særlig aftale.

Spørgsmålet om, i hvilken udstrækning vi fra andre lande har mulighed for yderligere tilførsler af fisk, såfremt vi ophævede det nationale danske forbud mod, at udenlandske fiskere, bortset fra fiskere fra de øvrige EF-lande og enkelte andre lande, lander deres fisk i Danmark direkte fra fangstpladserne, er vanskeligt at vurdere, idet en sådan lovændring naturligvis ikke giver de pågældende landes fiskere mulighed for øgede fangster, men blot giver dem mulighed for at sælge deres fisk i Danmark. Disse landes fiskere er ligesom de danske fiskere i vid udstrækning underkastet fangstreguleringer. Såfremt udviklingen gør det påkrævet, er jeg imidlertid rede til at overveje, om en ophævelse af det nævnte forbud måske kunne bevirke, at vi kunne få flere og mere stabile tilførsler fra udenlandske fiskere.

For det andet vil jeg gerne nævne muligheden af øget kommerciel import af råvarer til fiskeindustrien fra de øvrige større fiskerinationer i Østersøen og Nordatlanten. Det vil være naturligt at overveje, om der gennem en forøget indsats fra de danske ambassader i udlandet vil være mulighed for at forbedre og udbygge de kanaler, der er, for at sikre fiskeindustrien kontinuerlige tilførsler af fisk, der er fundamentet for beskæftigelsessituationen i erhvervet.

Endelig vil jeg for det tredje nævne de muligheder, der ligger for de større danske fiskekuttere for fjernfiskeri ved andre verdensdele,

[Fiskeriministeren.]

således som jeg tidligere har antydnet, bl. a. ved et samarbejde om at udnytte udviklingslandenes ny erhvervede fiskeressourcer. I den retning er vi allerede kommet et stykke, idet man på nuværende tidspunkt har taget det første skridt i retning af at undersøge, om der er basis for at etablere et samarbejde med nogle afrikanske kyststater. Inden for den nærmeste tid vil det vise sig, om der bliver mulighed for som et første led at sende et antal fiskekuttere på prøvefiskeri i disse afrikanske farvande. Et af formålene med et sådant prøvefiskeri vil være at afprøve, om de fangster, der bliver tale om, kan anvendes i den danske fiskeindustri.

Det er klart, at såfremt der her viser sig at være alternative udnyttelsesmuligheder for en del af den danske søgående fiskerflåde og alternative forskningskilder for industrien, rummer det et perspektiv, som regeringen i høj grad vil være opmærksom på, og som man vil følge op, også i relation til andre lande og andre verdensdele. Jeg vil imidlertid gerne understrege, at dette projekt befinder sig i en helt indledende fase, og at det i første omgang gælder om at skaffe sig sikker viden om projektets bæredygtighed.

Jeg vil herefter sige et par ord om virkningerne for fiskerierhvervet af nogle af de beskæftigelsesforanstaltninger, hvorom der i februar blev opnået enighed mellem 5 af partierne her i folketinget.

Folketinget vil i nær fremtid få forelagt et lovforslag om midlertidige statstilskud til visse strukturforanstaltninger inden for fiskeriet. I henhold til dette forslag – som jeg håber vil få bred tilslutning i tinget – kan der i næste finansår stilles et beløb på 10 mill. kr. til rådighed som statsstøtte til investeringer, der gennemføres om bord i fiskerifartøjer for at øge produktiviteten ved fangstens behandling, herunder investeringer, der gennemføres med henblik på at øge anvendelsen af fangsterne til konsumformål. Der tænkes her navnlig på investeringer i rensnings-, sorterings- og isningsmateriel.

Tilskuddet kan ydes med 25 pct. af udgifterne og har primært til formål at øge behandlingsgraden af fangsterne i industrifiskeriet, hvor en del konsumegnede bifangster i øjeblikket bruges til fiskemel m. v. Installation af det nævnte materiel vil betyde, at disse bifangster vil kunne udnyttes til menneskeføde og dermed øge fiskernes indtjening og være med til at

sikre beskæftigelsen. Foranstaltningen kan også ses som et bidrag til at hjælpe fiskerierhvervet til at påbegynde en omstillingsproces fra industrifiskeri til det mere arbejdsintensive konsumfiskeri. Der er både ud fra beskæftigelsesmæssige og ressourcemæssige hensyn enighed om, at dette er ønskeligt.

Vi er naturligvis fuldt ud opmærksomme på, at et statstilskud af den nævnte størrelsesorden langt fra vil kunne dække det behov, der er i fiskerierhvervet. Men vi tror på den anden side på, at når resultatet af disse investeringer i strukturomlægningen viser sig, vil de bidrage til, at der på bred basis blandt fiskerne vil være en forståelse for nødvendigheden af en delvis omlægning af industrifiskeriet til konsumfiskeri.

Dette må imidlertid ikke tages som et udtryk for, at regeringen har opgivet industrifiskeriet. Det er fortsat regeringens opfattelse, at der også i fremtiden vil være behov for et omfattende industrifiskeri, alene af den årsag, at der fortsat er en række fiskearter, det ikke med den nuværende forædlingsteknik er muligt at afsætte til menneskeføde.

Fra biologisk side har man ofte understreget, at en reduktion af industrifangsterne ikke er en nødvendig forudsætning for at få større fangster af konsumegnede fisk. Det må stå klart for enhver, at det ville være meget dårlig økonomi, om vi derfor fra dansk side gennemførte en betydelig reduktion af industrifiskeriet. At andre medlemslande inden for EF, hvis fiskere udøver fiskeri i stort set de samme farvandsområder, givetvis vil hilse en sådan dansk politik velkommen ud fra den opfattelse, at dette vil give større industrifiskeri til dem, er vel åbenbart. Denne holdning til industrifiskeriet har regeringen fastholdt i de forhandlinger, der er ført i EF om fiskerireguleringer i EF-havet, og det vil også være regeringens politik i fremtiden.

Jeg vil også gerne ved denne lejlighed nævne de beskæftigelsesmæssige muligheder, der vil være, såfremt det forsøgsfiskeri efter blåhvilling, som blev muliggjort gennem de midler på i alt 10 mill. kr., der ved augustforliget sidste år blev stillet til rådighed for fiskerierhvervet, viser, at der bliver økonomisk grundlag for at fange blåhvilling. Efter biologernes skøn findes disse fisk i mængder i Nordatlanten på op mod 20 mill. t, hvilket uden at true denne bestand skulle gøre det muligt at udøve et fiskeri på årligt 3 mill. t. Da denne fisk indtil videre ude-

[Fiskeriministeren.]

lukkende er anvendelig som industrifisk, vil der her være mulighed for at trække en del af industrifiskerflåden fra Nordsøen til Nordatlanten med henblik på blåvillingefiskeri og således skabe grundlag for den størst mulige kapacitetsudnyttelse af denne del af fiskerflåden.

I forbindelse med de nyligt aftalte beskæftigelsesmæssige foranstaltninger vil jeg også gerne nævne, at fiskeindustrien vil kunne drage nytte af de tilskud såvel til nybyggeri og forbedring af erhvervejendomme som til energibesparende foranstaltninger, som der vil blive åbnet mulighed for.

I henhold til denne lovgivning vil der således kunne ydes tilskud til en forøgelse af køle- og fryselagringskapaciteten med henblik på en bedre udnyttelse af de svingende råvaretilførsler, et problem, der ofte har været aktuelt på grund af de skiftende vejrforhold. Dette vil også virke stabiliserende på beskæftigelsen.

Jeg har ikke i det foregående nævnt noget om de forventninger, vi fra regeringens side har til eksportudsigterne i dette år. Dette skyldes, at vi som allerede nævnt har haft et overordentlig tilfredsstillende resultat i 1976, også i eksportmæssig henseende, og at der næppe er grund til at tro, at resultatet bliver ringere i indværende år. Som nævnt tidligere er det problem, der står i forgrunden, når vi drøfter de fremtidige beskæftigelsesmuligheder, spørgsmålet om forsyningerne af råvarer til fiskeindustrien og ikke så meget spørgsmålet om at få afsat de færdige produkter, hvilket traditionelt har været problemstillingen. Den mangel på fisk, der kan komme, vil som nævnt gøre det nødvendigt, at vi ofrer mere tid på at skaffe forsyninger af råvarer for at sikre eksporten, navnlig af forædlede fiskeprodukter.

Som jeg indledningsvis har nævnt, må vi nok på længere sigt indstille os på, at fiskerimulighederne bliver mindre, end de har været i 1976. Dette får konsekvenser ikke alene for de udøvende fiskere, men også for forædlingsindustrien i land.

Disse væsentlige problemer er og vil blive genstand for undersøgelser og drøftelser i den i 1975 nedsatte fiskerikommission. Kommissionen har hidtil haft vanskeligt ved at bedømme udviklingen i fiskeriets forhold, fordi konsekvenserne af fiskerigrænseudvidelserne har været ganske komplicerede at vurdere. Jeg

mener imidlertid, at vi nu kan se konturerne af den internationale fiskeripolitik – og jeg tænker her specielt på forholdene i EF – som i væsentlig grad vil være bestemmende for det danske fiskerierhvervs forhold i fremtiden. Jeg har derfor anmodet fiskerikommissionen om at intensivere arbejdet med henblik på at stille forslag til regeringen om de foranstaltninger, som kan blive nødvendige for at støtte erhvervet i den omstillingsproces, der må forudses at finde sted i de kommende år.

Det vil selvsagt være et væsentligt element i dette arbejde, at beskæftigelsen i erhvervet må søges opretholdt. Det vil være for tidligt at komme ind på, hvilke muligheder der vil være herfor, og vanskelighederne på dette område er åbenbare. Jeg vil imidlertid pege på, at en udvikling af fiskeindustrien, således at forædlingsgraden af fiskeprodukterne øges, vil have en gunstig indflydelse på beskæftigelsen og på valutaindtjeningen. Det vil ligeledes være af betydning såvel for fiskerne som for industrien, såfremt den tidligere nævnte udvikling i retning af bedre udnyttelse af industrifiskeriets konsumegnede bifangster kan fremmes.

Det er regeringens hensigt at støtte disse bestræbelser, i det omfang det er muligt, og i den forbindelse lægge vægt på også at udnytte de muligheder for støtte, som EF kan stille til rådighed. Om dette sidste vil jeg gerne tilføje, at regeringen i EF vil gå ind for, at disse støtte-muligheder udbygges, idet en væsentlig del af fiskeripolitikken i dag må betragtes som et EF-anliggende.

At man også fra fiskerierhvervets side er indstillet på for alvor at gå i gang med den nødvendige omstillingsproces, har jeg mange tilkendegivelser om, ligesom det også er min opfattelse, at erhvervet er indstillet på, at denne omstilling skal finde sted i et tæt samarbejde med myndighederne.

Jeg håber, at denne redegørelse har gjort det klart for tinget, at regeringen lægger afgørende vægt på at opretholde beskæftigelsen i fiskerierhvervet. Som tidligere nævnt er det hidtil lykkedes i væsentlig grad at undgå de beskæftigelsesmæssige vanskeligheder, som flere af de øvrige erhverv har været udsat for i det sidste par år. Med den tilpasningsevne, som fiskerierhvervet i tidligere tider har vist at det besidder, tror jeg fuldt ud på, at erhvervet i samarbejde med myndighederne vil kunne klare at løse den opgave, det vil være i videst muligt

[Fiskeriministeren.]

omfang at sikre opretholdelsen af produktion og beskæftigelse både for de udøvende fiskere på havet og for de beskæftigede i fiskeindustrien i land.

Jeg skal til slut takke hr. Bjørn Poulsen for de bemærkninger, han gjorde forud for min redegørelse her. Jeg opfattede det som bemærkninger, der gav tilsagn om en positiv medvirken til at søge løsninger på de vanskelige problemer, vi vil komme til at stå over for i den kommende tid.

Ordføreren for forespørgerne (Bjørn Poulsen) (SF):

Jeg takker ministeren for redegørelsen. Redegørelsen er efter min mening bygget op omkring en modsigelse. På den ene side er den ganske optimistisk: 1976 har været et godt år, og 1977 skal nok gå. På den anden side er ministeren jo godt klar over, at der er problemer. Ministeren siger f. eks.: dansk fiskeri må som følge af EFs overgangsordninger regne med nedsatte kvoter i Nordsøen. Ministeren taler et andet sted om den mangel på fisk, som kan komme.

Jeg vil her gerne spørge ministeren, hvorledes man stiller sig til f. eks. periodevis fredning, især af moderfisken, og hvorledes man stiller sig til spørgsmålet om maskestørrelser. Jeg tænker her især på den støvsugning, som foretages i Østersøen af danske fiskere, mens f. eks. tyske fiskere fisker med meget større maskestørrelse.

Et tredje sted siger ministeren, at vi nok på længere sigt må indstille os på, at fiskerimulighederne bliver mindre, end de var i 1976. Det er vel erkendelsen af disse problemer, som har ført frem til de fornuftige træk, der trods alt findes i redegørelsen. Jeg synes, man på mange måder må være kritisk over for redegørelsen, ikke mindst på grund af alle de problemer, den lader ligge. Men jeg vil ikke nægte, at redegørelsen også indeholder gode elementer.

Det er godt og nyttigt, at regeringen nu bygger på den opfattelse, at der må finde en delvis omlægning sted fra industrifiskeri til konsumfiskeri. Men bliver den nuværende tonnage så ikke for stor? Det er udmærket, at regeringen nu klart bekender sig til det standpunkt, at en udvikling af fiskeindustrien, således at forædlingsgraden af fiskeprodukterne øges, vil have en gunstig indflydelse på beskæftigelsen og valutaindtjeningen. Regeringen har bare for-
 sende lidt at have disse rigtige grundsynspunkter i.

Men ministerens tre forslag skal have et ord med på vejen. Ministerens tanker om øget tilførsel af fisk fra udenlandske fiskere er jeg tilhænger af. Det giver arbejdspladser. Men ministeren kan jo ikke fremlægge dette synspunkt uden også at have en mening om f. eks. auktionssystemet. Hvad mener ministeren om det? Uden et standpunkt til auktionssystemet har ministerens synspunkter f. eks. omkring polske fiskeres landinger ikke megen værdi.

Ministeren omtaler dernæst problemerne omkring en større kommerciel import af råvarer til fiskeindustrien. Ministeren taler i den forbindelse om, at det vil være naturligt at overveje, om der gennem en forøget indsats fra de danske ambassader i udlandet vil være muligheder for at forbedre og udbygge de kanaler, der er, for at sikre fiskeindustrien kontinuerlige tilførsler af fisk. Det vil givetvis være naturligt at overveje det, men gør man det? Er man i gang med noget?

Ministeren omtaler dernæst muligheden for øget fjernfiskeri. Det er hårdt at skulle fiske så langt væk hjemmefra som i Vestafrika, men det kan vel blive nødvendigt. Det bliver imidlertid ikke gratis. Det kræver enten specialbyggede skibe eller fabriksanlæg i land. Hvad med denne side af sagen? Ministeren nævner det ikke med et ord.

Det samme gælder f. eks. skatteforholdene for de fiskere, der skal fiske så langt væk hjemmefra. Hvad med dem? Har man f. eks. tænkt sig at ligestille dem med søfolk, hvad angår f. eks. indkomstbeskatning? Det er trods alt samme forhold, de arbejder under.

Ministeren gør dernæst et stort nummer ud af de 10 mill. kr., der er blevet bevilget i februar, men ministeren er jo selv klar over, at beløbet er for lille. Ministeren siger i redegørelsen: vi er naturligvis opmærksomme på, at et statstilskud af den nævnte størrelsesorden langt fra vil kunne dække det behov, der er i fiskerierhvervet. Jeg er fuldt ud enig. Er ministeren opmærksom på, hvad det koster f. eks. at ombygge en kutter, således at regeringens egen målsætning med at lægge øget vægt på konsumfiskeri opfyldes? Ved ministeren, hvad det koster f. eks. at ombygge til køling i saltvandstanke? Hvis han gør det, kan jeg ikke forstå, at han kun kommer med 10 mill. kr.

Ministeren omtaler endvidere kvoteringer på kvartalsbasis. Det ville have sparet os for me-

Ministeren omtaler endvidere kvoteringer på kvartalsbasis. Det ville have sparet os for me-

[Bjørn Poulsen.]

get besvær, hvis vi havde haft denne ordning. Hvornår kan vi så vente den iværksat?

Hvorpå nogle ord om det, der ikke står i talen.

Det ville være naturligt at starte med fiskerikommissionen. Kommissionen er jo blevet nedsat i sommeren 1975. Regeringen har sagt, at den ville afvente kommissionens arbejdsresultater, før den formulerede en fiskeripolitik. Den har endvidere sagt, at de første delbetænkninger ville foreligge først i 1976. Alt dette blev lovet i november 1975. Vi har endnu ikke set et stykke papir fra kommissionen. Der er derfor grund til at sige, at fiskerikommissionens indsats er en skandale, hverken mere eller mindre. Ministerens forklaring på, hvorfor der ikke foreligger resultater, er jo forkert. Kommissionen har jo rent faktisk ikke arbejdet endnu. Det gør, at det er småt med ideerne.

Men jeg vil da gerne hjælpe ministeren på et enkelt punkt. Hvorfor bruges egnsudviklingsmidlerne ikke i højere grad til fiskemæssige formål? Man ser jo, hvor mange penge der f. eks. er brugt af egnsudviklingsmidler til at åbne fabriker og lukke dem igen lige så hurtigt, f. eks. i Nordjylland. Det er tankevækkende, at fiskeriet i egnsudviklingsområderne ikke er tilgode-set.

Hvad med fiskeritonningen? Hvordan bedømmer ministeren den fremtidige udvikling? Vil man ikke, sådan som situationen tegner sig, være nødt til at indføre f. eks. bopælspligt for fiskere, sådan at erhvervet forbeholdes sine aktive udøvere?

Hele EF-spørgsmålet er meget sporadisk berørt: De midlertidige ordninger for 1977 udløber med april måned. Derfor er der grund til at spørge ministeren: hvordan bedømmer ministeren mulighederne, bare for resten af 1977? Hvilken politik vil regeringen følge under de forhandlinger, som kommer i april?

Jeg spørger, fordi erfaringerne med regeringens evne til at håndtere den internationale side af spørgsmålet ikke er særlig gode. Regeringen har for sent set, hvad der egentlig er den britiske regerings hensigt, nemlig nationale fredningsordninger, der rent faktisk er diskriminerende mod dansk fiskeri. Jeg vil her komme med en lille advarsel til ministeren inden de afsluttende forhandlinger i EF-regie: England er kun ude på at overtage vores del af Nordsøfiskeriet. Lad det være en lille advarsel. Regeringen har ikke i tide lagt en linje og sik-

ret sig en international støtte, sådan at den kunne tackle briterne. Derfor er vi meget interesserede i at høre, hvordan regeringen vil navigere. Hvordan f. eks. med hensyn til sperlingfangsten, og hvad med f. eks. Østersøområdet, hvad skal der ske dér?

Jeg håber, at ministeren vil berøre disse og andre spørgsmål i sit svar.

Søren B. Jørgensen (S):

Må jeg sige, at sidst vi havde fiskeridebat her i folketinget – det var i november måned 1975 – var atmosfæren jo en helt anden, end den er i dag. Tilhørerpladserne var stuvende fulde, vi havde deputationer fra fiskeriorganisationerne, fiskeriflåden lå i havn, man strejkede osv. Jeg synes derfor, det er glædeligt, at vi i dag kan få debat omkring fiskeriets problemer, særlig hvad angår beskæftigelsesproblemerne, i en mere afslappet atmosfære.

Den forespørgsel, som socialistisk folkeparti nu har stillet, går jo på beskæftigelsen fremover inden for fiskerisektoren. Jeg vil godt indledningsvis sige, at det ikke kun er den fremtidige beskæftigelse inden for fiskerisektoren, vi i socialdemokratiet interesserer os for. Det gælder beskæftigelsen i det hele taget, hvilket de to sidste års politik vidner om, og den nu offentliggjorte beskæftigelsesplan frem til 1980 taler sit klare sprog på dette område.

Men nu har socialistisk folkeparti altså rettet søgelyset mod beskæftigelsen i fiskerisektoren. Jeg kan være enig med hr. Bjørn Poulsen i, at det ville have været ønskeligt, om vi i dag havde haft fiskerikommissionens betænkning, idet beskæftigelsen inden for dette erhverv jo afhænger helt og holdent af den fremtidige struktur inden for fiskeriet. Vi har også gentagne gange rykket for den. Jeg har noteret med tilfredshed, at ministeren nu siger, han har bedt om, at arbejdet i kommissionen bliver intensiveret. Det er jeg selvfølgelig glad for.

Jeg vil godt tilføje, at jeg i modsætning til hr. Bjørn Poulsen til fulde forstår de vanskelige forhold, kommissionen har haft at arbejde under. Jeg vil ikke kalde kommissionen en fiasko. Dette ord vil jeg ikke bruge, for der er jo mange ting, der endnu er uafklarede. Inden for de havområder, hvor vi også fremover vel må påregne at have det største fiskeri, nemlig i Nordsøen, det fremtidige EF-hav, var det jo oprindelig meningen, at der allerede på nuværende tidspunkt skulle være tilvejebragt en fiskeriordning, som skulle gælde i 1977, idet

[Søren B. Jørgensen.]

man så kunne bruge dette år til at finde frem til mere permanente ordninger.

At man ikke er nået frem til en sådan ordning, har efter min opfattelse flere årsager, bl. a. at man ikke har klaret problemerne med tredjelande, men også det forhold, at man endnu ikke er nået frem til interne ordninger inden for EF. Det, vi har fået derfra, er nogle forordninger, som drejer sig om midlertidige foranstaltninger. Inden for andre farvande, hvor dansk fiskeri har interesser, er problemerne heller ikke klaret endnu. En del står tilbage her.

Selv om der som sagt er en del uafklarede spørgsmål, mener jeg, at der alligevel på nuværende tidspunkt er visse grundlæggende faktorer, man kan arbejde ud fra, hvad angår den fremtidige fiskeripolitik og dermed også beskæftigelsen. Der er visse forhold, som jeg mener er grundlæggende, og som vi har kendskab til på nuværende tidspunkt.

For det første ved vi, at den fremtidige fiskeripolitik skal bygge på vort medlemskab af EF og dermed de fælles rettigheder i EF-havet, og på det fiskeripolitiske område tør man jo næsten ikke forestille sig, hvilke vanskeligheder dansk fiskeri ville være kommet ud i, såfremt vi ikke havde været medlem.

For det andet må vi påregne fremover, at vi skal leve med kvoteringer, og at disse ikke mere fastsættes i NEAFC, men i EF. Her vil jeg så ikke udelukke, at vi inden for en overskuelig tid også må fastsætte kvoter for Skagerak og for Kattegat.

For det tredje er beskæftigelsen i land helt afhængig af de tilførte råvaremængder, og det må derfor være nødvendigt, at dansk fiskeri nu sprænger sine traditionelle rammer og som supplement søger mod nord, vest og syd. Det gælder fiskeri efter både industri- og konsumfisk. Jeg vil i hvert fald med interesse følge det resultat, der opnås af de 8 kuttere og det moderskib, der nu fisker efter blåhvilling vest for Skotland. Det samme gælder resultatet af det samarbejde, der er indledt ud for Vestafrika, og som ministeren også har omtalt.

Endelig for det fjerde skal jeg vel også nævne, nærmest som en selvfølge, at Danmark fortsat må deltage i alle de internationale organer, hvor det internationale reguleringssamarbejde foregår.

Der kunne muligvis nævnes andre forhold,

som i øjeblikket ligger fast, men jeg mener, at de nævnte i hvert fald er nogle af de væsentligste. Før den endelige fiskeripolitik kan fastlægges, må det vigtigste være, at vi snarest får kendskab til de fremtidige kvotastørrelser. Jeg tænker her på, hvor stor en procentdel vi fremover kan påregne at måtte fange i EF-havet. I forhandlingerne herom spiller vort historiske fiskeri en afgørende rolle; det vil være et meget vægtigt argument i de kommende forhandlinger.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at den fremtidige nationale fiskeripolitik må tilrettelægges sådan, at den tager størst muligt hensyn til beskæftigelsen. I tilrettelæggelsen af den politik kan flere faktorer indgå, hvoraf jeg gerne vil pege på nogle, som efter min mening bør indgå i den videre debat.

Det er for det første nødvendigt, at Danmark fortsat arbejder henimod en harmonisering af de nationale støtteordninger inden for EF og helst får dem helt afskaffet. Jeg ved, den tidligere fiskeriminister har arbejdet hårdt på dette. Jeg tror også, at den nuværende minister vil gøre det. Muligheden for at fordele de kvoter, vi opnår, på årtiderne må også med ind i overvejelserne. Det samme må også være tilfældet med en eventuel licensordning, og jeg vil ikke udelukke, at den så kan administreres af fiskerio rganisationerne.

Inden for landbruget har vi jo den ordning, at landbrug skal være hovederhvervet, og man stiller krav om en vis form for uddannelse. Det samme kan også tænkes at blive tilfældet inden for fiskerierhvervet fremover.

Jeg har kort omtalt det alternative fiskeri, som jeg i en overgangsperiode mener bør støttes fra statens side. Der er i den forbindelse – vi har været inde på det allerede – tale om blåhvillingfiskeriet og fiskeriet ud for Vestafrika, som kun er på et forberedende stade. Men når vi skal diskutere den fremtidige beskæftigelse inden for fiskeriet og det er sådan, at vi ved, at 1 kg konsumfisk giver 40–50 gange så meget arbejde i land som 1 kg industrifisk, så må det stå helt klart, at det er konsumfiskeriet, vi må samle vores opmærksomhed om.

Vi har fået forelagt et forslag – ellers kommer det i hvert fald i løbet af kort tid – der netop tager sigte på at hjælpe konsumfiskeriet. Ministeren har omtalt forslaget her. Det, jeg tænker på, er de 10 mill. kr., der skal bruges til rensnings-, sorterings- og ismateriel om bord

[Søren B. Jørgensen.]

på fiskerfartøjerne. Ministeren har jo udførligt omtalt det. Det vil hjælpe til med at skaffe flere råvarer til fabrikkerne i land. Jeg har også noteret mig, at den støtte på de 10 mill. kr. jo ikke er det eneste, som regeringen i de forløbne 2 år har hjulpet dette erhverv med.

Dette var nogle af de problemer, som jeg mener må indgå i de fremtidige diskussioner om fiskeriet. Tilbage bliver så et ret alvorligt spørgsmål, og det er, om vi fremover kan opretholde den nuværende kutterflådes størrelse. Svaret på dette spørgsmål afhænger af en række forhold, som endnu ikke er afklaret. Men hvis resultatet bliver, at flåden skal nedskæres, hvordan kan man så tænke sig at dette kan ske med mindst mulig gene? Ja, også her er der flere muligheder, og jeg skal pege på et par stykker af dem.

Her kan vi først og fremmest tale om den naturlige afgang. Vi ved, at vi i Danmark har den højeste gennemsnitsalder for aktive landmænd i Europa. Hvis det bliver aktuelt med dette, er der vel ikke noget til hinder for, at vi også på dette område kan få tal frem for, hvor høj gennemsnitsalderen er for fiskerne her i landet. Der kan også blive tale om en eller anden form for efterlønsordning, såfremt fiskere over en vis alder måske allerede på nuværende tidspunkt ønsker at holde op. En sådan ordning kan måske kombineres med en eller anden form for ophugningspræmie. En ombygning af nogle af vore kuttere må også komme på tale, ligesom eventuelt salg til udviklingslandene må med i billedet. Det er jo sådan, at til en sådan eventuel strukturomlægning kan vi få betydelige beløb stillet til rådighed fra EF.

Hvis man på nuværende tidspunkt skal foretage en vurdering af beskæftigelsen fremover inden for fiskerierhvervet, mener jeg, man sammenfattende kan sige, at når først vi kender EFs fremtidige fiskeripolitik, når den har fundet sin endelige udformning, når forhandlingerne med tredjelande er tilendebragt, når vi har fået fingerpeg om de resultater, der vil opstå ved det alternative fiskeri, så vil udfaldet nok ikke være så dårligt, som mange i dag frygter. Alligevel må vi vel indstille os på, at fiskeriet i nogen grad vil blive begrænset for visse fiskearter, men en voldsom reduktion af fiskeriet og dermed beskæftigelsen tror jeg

ikke der kan blive tale om. Der vil sikkert blive tale om nogle overgangsvanskeligheder i den kommende tid, inden vi får udformet den endelige fiskeripolitik, men ligesom det har været tilfældet med andre erhverv, der har været i vanskeligheder, så vil socialdemokratiet, også når det gælder fiskeriet, medvirke positivt til løsning af de problemer, der måtte opstå.

Erlendsson (FP):

Det er en temmelig umulig forespørgsel, hr. Bjørn Poulsen har stillet til besvarelse af fiskeriministeren på nuværende tidspunkt, ikke fordi ministeren er ny i embedet, men fordi der er så mange ukendte faktorer, man må tage højde for, hvis man skal give et svar, der blot nogenlunde nærmer sig det kommende handlingsforløb, hvad angår beskæftigelsessituationen i det danske fiskerierhverv. Det svirrer stadig med uløste problemer i Kommissionen, i Ministerrådet og i nationale parlamenter.

Ministeren har gjort et forsøg på at trække nogle linjer op ved at give en redegørelse, der hovedsagelig omfatter de problemer, som i snart 2 år har været ugentlig kost i markedsudvalget, hvad enten de har stået på udvalgets dagsorden eller er taget op under »eventuelt«, og det kan naturligvis være nyttigt at få disse problemer ridset op i sammenhæng.

Et gammelt ord lyder: »Gud bevare mig for mine venner. Mine fjender kan jeg selv klare.« Med hensyn til de vanskeligheder, der trårner sig op for fiskerierhvervet, synes Storbritannien at være årsagen til de fleste. Men også beslutninger af den norske og svenske regering kan nok blive besværlige for os i fremtiden, for ikke at tale om Sovjetunionen og de andre Østersøstater.

Danmark skal som et af de 9 EF-lande forhandle sig til rette med de 8 andre om, hvad, hvornår og hvor meget vi må fiske, og vi skal bøje os for flertallets afgørelse – mere eller mindre modstræbende, helst slet ikke modstræbende – selv om den går vore interesser imod. Samtidig skal der på vore vegne i Kommissionen forhandles og sluttes aftale med tredjelande. Resultatet af denne store forhandlingsaktivitet har allerede ført til meget følelige begrænsninger i det danske fiskerierhverv: et totalt stop for sildefangsten fra 28. februar til 30. april, som meget vel kan blive til sildestop for resten af året. Det har omgående medført store kollektive afskedigelser og fabrikslukninger i

[Erlendsson.]

mange fiskeribyer, dobbelt alvorligt under den nuværende, i forvejen katastrofalt store arbejdsløshed.

Sperlingkassen øst for Skotland blev ikke undgået. Den gælder foreløbig fra udgangen af februar til 31. marts, og den vil efter al sandsynlighed blive aktuel igen og på ny træde i kraft den 1. august for derefter at blive permanent, til trods for at det ganske klart drejer sig om en tydelig diskrimination, ensidigt vendt mod det danske industrifiskeri. Officielt sker det for at beskytte kullerfiskeriet.

Regeringen har gerne villet give os det indtryk, at her er opnået et tålelig godt forlig, et kompromis over for den engelske trussel, men det er ikke noget kompromis, det er en fuldstændig og utvetydig kapitulation fra dansk side over for et klart og ensidigt diskriminatorisk indgreb imod dansk industrifiskeri. Noget sådant er jo set før i historien, men det bliver det ikke bedre af.

Vi har fra fremskridtspartiets side gang på gang bebrejdet regeringen og dens forhandlere den vege og svage holdning, som man har indtaget over for de andre EF-magter og specielt over for Storbritannien. Med indrømmelsen vedrørende sperlingkassen er vejen banet for nye provokatoriske og diskriminerende indgreb over for dansk fiskeri.

I markedsudvalget var fremskridtspartiet desværre det eneste parti, der nægtede regeringen mandat til at bøje sig for Storbritanniens trusler. Denne sag om sperlingkassen skulle ganske klart have været indbragt for EF-Domstolen. Der er for os ingen tvivl om, at England her ville være blevet dømt til at opgive sperlingkassen, fordi det drejer sig om et diskriminatorisk indgreb, vendt mod dansk fiskeri.

Kvoteringer for kuller, sperling, tobis og blåhvilling er fiskerierhvervet gået kraftigt imod ud fra det synspunkt, at det er meningsløst at fastsætte kvoter for arter, når der ikke foreligger videnskabelige data, der viser, om en kvotering i det hele taget er hensigtsmæssig.

Det sidste, jeg siger her, er et direkte citat fra Dansk Fiskeritidende af 17. marts d. å., side 1, sp. 3, der gengiver udtalelser af formanden for Danmarks Havfiskeriforening, Laurits Tørnæs, på et informationsmøde for medlemmer af havfiskerierorganisationen i Lemvig. Jeg kan ikke nægte, at det er med tilfredshed, jeg konstaterer overensstemmelse mellem forman-

den for Danmarks Havfiskeriforenings og fremskridtspartiets synspunkter med hensyn til nytten og betimeligheden af visse kvoteringer, som jeg stedse har stillet spørgsmålstejn ved.

Men der er flere ulykker og ubehageligheder for dansk fiskeri opregnet i denne foreløbige forordning. Artikel 4 i Rådets foreløbige forordning har ført til øjeblikkeligt stop for Esbjergs største fiskeskib, den 430 BRT store trawler »Domina E 559«. Skibet er indrettet som fabriksskib, der forarbejder industrifisk til såkaldt fiskepulp, der anvendes som fodertilskud i landbruget. Forbuddet i artikel 4 skal være motiveret med, at fangsterne ikke kan kontrolleres, hvilket naturligvis er forkert. Naturligvis kan de lige så vel som for andre skibe kontrolleres ved inspektion på fangstpladserne. »Domina« repræsenterer en værdi af adskillige millioner kroner.

I EF og Storbritannien har Irland ført sig frem med en argumentation gående ud på, at størsteparten af fiskefelterne i det fælles EF-hav ligger inden for den britisk-irske 200 sømilszone, og derfor bør disse to nationer have en fortrinsstilling til fangsterne ud over den hidtidige procentfordeling. Storbritannien fører sig ligeledes frem med, at den islandske og norske indførelse af 200 sømilszonen har betydning bortfald af en tredjedel af Storbritanniens traditionelle fiskefelter.

De samlede fangster i Nordsøen ønskes i 1977 nedskåret til 1,8 mill. t. Her er nu en voldsom diskussion i gang med nordmændene, der hævder, at meget større procentdele inden for de forskellige fiskearter hører til i den norske zone, medens man fra EFs side har det modsatte standpunkt. Alene her er der en uklarhed og muligheder for diskussion, som gør både de interne EF-forhandlinger og forhandlingerne med tredjelande meget vanskelige.

Ved mødet i Lemvig, som jeg netop nævnte, blev der fra forsamlingens side spurgt, om der ikke kunne slås en handel af, således at andre lande fik kvotatildeling i grønlandske farvande. Men hertil svarede formanden for Esbjerg Fiskeriforening, Kent Kirk, at de grønlandske farvande også er EF-farvande. Danmark har derfor ingen særrettigheder her, så lidt som englænderne har det i deres gamle farvande. Hvis der er et kapacitetsoverskud i grønlandske farvande, skal det tildeles EF som helhed. Det er naturligvis ganske korrekt, hvad der her er fremført, men det kommer alligevel noget bag på danske fiskere, at der i danske

[Erlendsson.]

farvande omkring Grønland ikke skulle være nogen muligheder, som her kunne udnyttes. Men sådan forholder det sig altså, vi har ikke disse rettigheder.

Man har sagt, og det er rigtigt, at det ville være katastrofalt i den nuværende situation, hvis vi ikke var medlemmer af EF. Totalt ville næsten 50 pct. af værdien af dansk fiskeri falde bort, hvis Danmark ikke var medlem. Det hidtidige fiskeri i havene omkring Grønland ville ikke kunne erstattes, hvad vi mister, selv om fangsterne specielt i Danmark-Strædet, altså øst for Grønland, hvor der intet fiskeri drives af den fastboende befolkning på Grønland, er meget mangelfuldt opgivet og sikkert betydelig større, end det fremgår af de officielle statistikker. Det er oplyst over for mig fra fiskeriministeriet, at man har opgjort de samlede fangster af rødfisk f. eks. i 1975 i Danmark-Strædet i den danske zone til 25.329 t, men de ligger antagelig betydelig højere, hvilket jeg også fik indtryk af, da jeg i sommer besøgte Island og fik meddelelse om, at den islandske fiskeriinspektion havde observeret 50-60 store russiske fangstskibe uden for den islandske zone i Danmark-Strædet.

Vore bestræbelser må altså først og fremmest gå ud på at fastholde vor position i Nordøen og med næb og kløer forsvare vores historiske rettigheder især over for Storbritannien, netop det, som regeringen med rette kan bebrejdes at den ikke har gjort ved at give efter for oprettelsen af sperlingkassen. Det var en skammelig svaghed, der, som jeg har påvist, kan få de alleralvorligste følger for dansk fiskerierhverv i fremtiden. Det er glædeligt i al bedrøveligheden at konstatere, at fiskeriministerens har indset industrifiskeriets betydning for dansk erhvervsfiskeri, og at han tager afstand fra den hetz, der både fra dansk og udenlandsk side har været ført mod erhvervet. Økonomisk har industrifiskeriet efter de sidste tal fra Statistisk Årbog 1976 udgjort næsten halvdelen af fangstværdien. Økologisk er industrifiskeriet på overbevisende måde blevet forklaret og forsvaret ved den nye danske data-model for Nordsøfiskeriet, der sandsynliggør, at fiskeriet, der fordobledes fra 1960 til 1968 og siden er forblevet på samme højde, kan fordobles endnu en gang ved, at der fiskes lige hårdt på alle arter, men med forskelligt mindstemål, og vel at mærke ved at bibeholde industrifiskeriet som en vigtig del af denne model.

Disse optimistiske udsigter for Nordsøfiskeriet, som desværre kun synes at være trængt igennem hos et fåtal af biologer og politikere, hviler på den kendsgerning, som hidtil synes at være overset, at fiskene har to fjender, for det første fiskerne, for det andet andre fisk. Hvis de store rovfisk fiskes passende hårdt, stiger biomassen af alle arter. Danske fiskere behøver altså ikke at skamme sig over, at de driver et professionelt og effektivt fiskeri.

Skulle det gå så galt, at dansk fiskeri ikke kan drives i samme omfang som før på det åbne hav, vil jeg gerne pege på en mulighed, der ligger særlig godt for det danske ørige med dets mange fjorde og sunde med beskyttede lokaliteter og god gennemstrømning af frisk vand, hvor der vil være mulighed for at opbygge fiskefarme for saltvandsfisk. På ferskvandsfiskeriområdet er Danmark jo førende med opdræt af ørreder, hvoraf eksporten går op til meget store millionbeløb om året. Vi deltager også i udsætning af lakseyngel i de svenske elve. Der er i de senere år gjort meget værdifulde erfaringer i Japan, som har et stort, udækket proteinbehov. Det animalske proteinforbrug pr. japaner er så lavt som 18 g, og heraf udgør det, som dækkes af fiskeprotein, langt den største del.

Jeg vil standse her, men tilføje, at hvis man i Danmark vil begynde at opbygge fiskefarme, bør man drage nytte af de japanske erfaringer; dér er mange både gode og dårlige erfaringer, man kan lære af.

Kofoed (V):

Denne forespørgselsdebat kan indeholde mange perspektiver, for når der tales om beskæftigelsen inden for fiskerierhvervet, kan det jo opfattes som noget ensidigt, at det kun er beskæftigelsen i land, man tænker på, altså den, der angår den forarbejdende sektor inden for fiskeproduktionen. Men jeg tror nok, det vil være rigtigst at anskue hele problemet her ud fra et nationalt synspunkt, ud fra, hvad fiskerierhvervet betyder for det danske samfund i den europæiske sammenhæng. I denne sammenhæng skal jeg sige, at dansk fiskeri er det største inden for EF i fangstmængde, idet vi fanger mere end 30 pct. af den samlede mængde inden for de ni EF-lande. Det hænger naturligvis sammen med vores store industrifiskeri, som i tons udgør en stor og anselig mængde. På konsumfiskeriets område ligger England imidlertid i spidsen. Som økonomisk

[Kofloed.]

faktor inden for det danske samfund betyder fiskeriet en hel del, og især hvis vi ser det inden for valutaaammenhængen, inden for nettovalutaindtjeningen. Med en eksport på omkring 3 mia kr. og den måde, hvorpå man får råstofferne, taget i betragtning må man sige, at nettovalutaindtjeningsmæssigt i forhold til betalingsbalancen er dette et af vores hovederhverv.

Politisk har erhvervet imidlertid kun været i søgelyset i såkaldte krisesituationer. Den socialdemokratiske ordfører henviste til sidste gang, vi havde debat, i efteråret 1975, hvor der var en krisituation. Det er beklageligt, at vi kun er interesserede i fiskerierhvervet, når der er krise, så derfor kan man godt hilse denne forespørgselsdebat velkommen, hvor vi dog kan forsøge at diskutere fiskeriproblemerne i en mere afslappet atmosfære.

Hvordan ligger så fiskerisituationen i dag? Man kan sige, at erhvervet er klemmt fra to sider, som hovedsagelig er af politisk karakter. Vi har for det første begrænsninger i form af kvoteringsbestemmelser og visse steder i form af fiskerigrænser. Dernæst er erhvervet i klemme på omkostningssiden; det kommer til udtryk i for høj rente og for høje omkostninger i land inden for servicefagene i form af lønninger og skatter. En del af disse problemer må fiskerierhvervet selvfølgelig dele med det øvrige erhvervsliv, men det slår nok hårdest for dette erhverv, fordi det er så ret ensidigt eksportminded. Derfor er problemerne også ret komplicerede, og jeg tror ikke, man her kan finde enkle løsninger.

På denne baggrund må man undre sig over, at regeringen stadig væk ikke har ladet udarbejde en rapport om fiskerierhvervets muligheder. Jeg synes i og for sig, det er fantastisk, at regeringen – så vidt jeg husker, var det i sommeren eller måske i foråret 1975 – lovede at nedsætte et udvalg til at behandle disse problemer. I efteråret 1975 bebudede man, at dette udvalg ville blive færdigt i begyndelsen af 1976. Jeg vil derfor gerne spørge fiskeriministeren: hvornår mener fiskeriministeren at dette udvalg kan afslutte sit arbejde? Jeg kan ikke rigtig lide, at en regering på et tidligt tidspunkt lover en bestemt undersøgelse, hvorefter der så ikke sker mere. Den undersøgelse blev jo iværksat, fordi man kunne forudse, at der ville komme en situation, så derfor hilste vel alle dette initiativ med tilfredshed.

Derfor er det meget utilfredsstillende og

meget beklageligt, at regeringen fuldstændig opretholder tavshed om dette udvalgs arbejde og ikke har forsøgt over for folketinget at undskylde, at man ikke er kommet videre i denne sag. Jeg ved godt, at dette udvalg ville have haft en vanskelig opgave med at vurdere fiskeriets muligheder på baggrund af den udvikling, der er sket politisk inden for fiskerierhvervet på europæisk plan, men derfor havde det nok været klogt, om man trods alt havde lavet en delrapport, som så kunne være grundlag for den debat, vi har her i eftermiddag.

Men som sagt er fiskerierhvervet klemmt fra to sider. Det alvorligste problem er den usikkerhed, fiskerierhvervet går i møde med hensyn til udøvelsen af erhvervet på grundlag af den kommende EF-fiskeripolitik. Vi er vidende om, at man ikke helt er blevet enige om de midlertidige foranstaltninger for 1977, og der kommer flere midlertidige foranstaltninger, som sandsynligvis ikke bliver til gunst for dansk fiskerierhverv.

Dertil kommer så stadig væk, at man ikke er blevet enige om den fremtidige, den mere permanente fiskeripolitik fra 1978. Jeg håber, den nye fiskeriminister, der nu skulle have tid til i hvert fald at tage sig af disse problemer, kan formå regeringen til at være mere aktiv og positiv i den europæiske fiskeripolitik og først og fremmest til at gøre vore synspunkter gældende i de ni landes selskab. For forståelsen for dansk fiskeris problemer over for de andre nationer har nemlig manglet. Man har fra den danske regerings side ikke formået at forklare vore specielle fiskeriproblemer over for f. eks. England, hvad der selvfølgelig kan formå hr. Erlendsson til at komme med nogle vældig kraftige angreb på dette land, men regeringen har også et ansvar ved ikke over for den engelske opinion at have forklaret, hvad dansk fiskeri er, og hvorfor dansk fiskeri fisker på den måde, det gør.

Det har været en af årsagerne til, at vi på dette område politisk kommer i klemme som den største fiskerination, men med den svageste politiske magt; man har ikke forstået at skabe sig venner, mens tid var. Det er den politiske klemme, som fiskerierhvervet kommer i, og vi må forudse, at vi kommer ud for begrænsninger, som kan blive vældig ubehagelige for fiskerierhvervet, og ikke alene inden for industrifiskeriet. Her savner man også et initiativ fra den danske regering over for den engelske

[Kofoed.]

offentlighed for at forklare dansk industrifiskeri.

Gå til modangreb på den opinion, der beskylder danske fiskere for at være rovfiskere i stor stil! Man må forklare, hvis man skal have en fremtidig opbygning af fiskebestandene, at man bliver nødt til at have et industrifiskeri, baseret på de arter, som generer opbygningen af en konsumfiskebestand.

Hovedopgaven for dansk fiskeripolitik bør derfor efter venstres opfattelse være at yde en kraftigere indsats for at påvirke EFs fiskeripolitik. Den skal bl. a. gå ud på, at de nødvendige fredningsforanstaltninger foretages, således at oparbejdelse af fiskebestanden finder sted. Det er nødvendigt, fordi det ikke kan være meningen, at man ikke f. eks. i Nordsøen skulle kunne producere det, der virkelig kan produceres.

Dette skal ske ud fra synspunktet om arternes indbyrdes sammenhæng, altså en aktiv bevaringspolitik, der er i nøje overensstemmelse med den økologiske sammenhæng inden for arterne. Det vil sige, at man må skabe forståelse for, at industrifiskeri er nødvendigt også for at oparbejde en konsumfiskebestand.

Dernæst må man også arbejde for på europæisk plan at få strukturpolitikken igennem. Kommissionen har et forslag om strukturpolitikken, EF-Parlamentet har færdigbehandlet dette forslag, nu er det op til Ministerrådet at gøre dette strukturpolitiske forslag færdigt og vedtage det. I den forbindelse vil jeg spørge ministeren: er regeringen parat til at stille de fornødne nationale midler til rådighed, således at man kan opfylde disse betingelser for strukturpolitikens indførelse i Danmark?

Endvidere bør regeringen finde udvej for, at man hurtigst muligt får vedtaget de fornødne ændringer i skattelovgivningen, således at det primære fiskeri, altså skipperne og bådene, kan få den fornødne mulighed for henlæggelser. Jeg vil her henvise til det forslag, venstre fremsatte i sidste samling, om konjunkturudligningsfond. Jeg håber på og henstiller til regeringen, at den går ind for dette forslag og får det vedtaget, så det allerede kommer til at gælde for skatteåret 1976.

Ministeren har i sin tale givet udtryk for, at 1977 bliver et ikke så helt dårligt år, og at 1976 har været et relativt godt år. Så er det også regeringens pligt at sørge for, at fiskerierhvervet får mulighed for at konsolidere sig.

Det kan ikke være meningen, at man har gode tanker og ønsker for fiskerierhvervet og er parat til at yde statsmidler, hvis man ikke er parat til at give dette erhverv en chance for at klare sig selv.

Yderligere vil jeg spørge regeringen, om den ikke vil overveje at lave en konsulentordning for fiskerierhvervet på linje med det, landbrugs-erhvervet og andre erhverv har. Hvis man skal gøre fiskerierhvervet til et erhverv, som skal kunne klare sig, må man have en nær forbindelse til og en god konsulenttjeneste fra biologisk side, således at fiskerne kommer til at betragte biologerne som deres rådgivere, så vi herefter kan blive fri for den konfrontation, der tid efter anden opstår.

Når regeringen nu er så villig til at yde statsstøtte, hvor meget er den så parat til at øge den biologiske forskning inden for vores fiskeri? I hvert fald er det ikke noget at være stolt af, at vi har en havforskning i Danmark, som beløber sig til 7-8 mill. kr. for et erhverv, som dog indbringer 1½ mia. kr. til kaj. Det kan vel ikke være meningen, at vi også på dette område forskningsmæssigt skal være et tilbagestående land. Derfor vil jeg henstille, at man tager disse ting op, således at vores fiskeriforskning får bedre vilkår.

Til slut har jeg lyst til at knytte nogle bemærkninger til spørgsmålet om regeringens vilje til at yde bistand. Nu har ministeren og også den socialdemokratiske ordfører bebudet et forslag til 10 mill. kr. Man har virkelig været generøs, dvs. det er en investering på i alt 40 mill. kr., man satser på, for at komme fiskerierhvervet til hjælp, således at det kan klare de økonomiske vilkår. Forstå det, hvem der kan! Jeg kan ikke forstå den slags politik. Man har smidt 400 mill. kr. ud til nye vinduer og vedligeholdelsesarbejder til huse, og hvad man ellers kalder det, men i et erhverv, som står over for en omstrukturering og en udfordring, tror man at 10 mill. kr. er nok. Ved fiskeriministeren, hvad en fiskerbåd koster i dag? Ved fiskeriministeren, hvad det koster at ombygge lastrum? Og så vil man komme med 10 mill. kr.!

Så længe man går med så små sko, når det er noget, der gælder, er jeg meget skuffet over at konstatere, at regeringen ikke har fattet, hvad erhvervs politik virkelig er.

Jeg håber dog, at den vil få forståelse for det, for realiteterne kommer, fordi vi givetvis skal deltage i og tage stilling til en fiskeripoli-

[Kofoed.]

tik i løbet af 1977. Jeg vil samtidig håbe, at den fiskeripolitik vil tage de fornødne hensyn til, at vores fiskeripolitik ikke længere afgøres i dette folketing, men i EF-regie. Derfor er det regeringens og folketingets opgave at tage de fornødne lovinitiativer, således at fiskerierhvervet kan tilpasses de europæiske vilkår, som vi er underkastet.

Lowzow (KF):

Der har været talt om berettigelsen af denne debat i dag. Når vi nu kan se i pressen, at vi skal have en debat alene om fregatten »Jylland«, kan man i hvert fald sige, at denne debat er mere berettiget. Fiskerierhvervet har trods alt altid været et af vore virkelig store erhverv, og det kan ikke være urimeligt, at vi i hvert fald hvert andet år får en generaldebat om dette erhverv. Vi har da også kunnet mærke i dag, at alle har holdt sig til en generel debat og ikke lige til ordlyden i forespørgslen. Det havde jeg også ventet, da det andet ville have været alt for bundet. Vi må jo håbe, at vi kan få fastholdt dansk fiskeri som et af de tre største erhverv her i landet også i fremtiden.

Forudsætningen er imidlertid, at politikerne sikrer de danske fiskere mulighed for at udføre deres job på havet. Det konservative folkeparti vil i den situation, vi er i nu, afvise visse andre partiers helt urealistiske overbudspolitik. Vi har set den i de sidste 1½-2 år, vi har mødt den i markedsudvalget gang på gang. Den kan vi ikke følge. Vi vil søge en realistisk fiskeripolitik, som også lader sig gennemføre over for de nationer, som vi er nødt til at arbejde sammen med på havet.

Fiskerierhvervet har jo været præget af en enorm udvikling i de senere år, og det er, som om den bliver stærkere og stærkere år for år. Bådene er blevet større, grejet er blevet meget mere effektivt. Samtidig har man fået en række elektroniske hjælpemidler, som totalt har ændret fiskeriet og gjort det meget lettere at finde fisken. Disse kendsgerninger har gjort, at vore fiskere i langt højere grad bliver konfronteret med andre landes fiskere på havet og med problemer, der skabes af dette. Havet er ikke mere et uendeligt område, hvor man var sig selv, hvor alle kunne være frie, og hvor der var uendelige mængder af fisk. I dag er det en arbejdsplads, selv om den er forskellig fra mange andre, en arbejdsplads, som kræver ordnede

forhold og en rimelig planlægning af udnyttelsen af de fiskemuligheder, der er. På det grundlag laver vi regler, for at det ikke kun skal være den stærkeres ret, der gælder. I den situation ville det jo givet være den lille nation, den danske nation, som trak det korteste strå. En ordning eller en regulering af fiskeriets forhold betyder desværre også politisk indblanding. Det må betragtes som en nødvendighed fremover.

Fiskeriet deler her lod med landbruget og er ikke mere et helt frit erhverv, men må regne med fremover at arbejde under de vilkår, som politikerne kan skabe. Her finder vi fra konservativ side, at man virkelig har svigtet erhvervets udøvere, fordi man ikke tilstrækkelig klart har fortalt fiskerne, hvilke forhold der ville blive herskende. Denne manglende informering forpligter folketinget og regeringen til at hjælpe fiskerne med at tilpasse sig de forhold, som vores geografiske og politiske placement vil byde dem i de kommende år.

Det konservative folkeparti finder, at der ikke er nogen grund til at tage pludselige og panikagtige beslutninger vedrørende fredninger og fangstbegrænsninger. Vi er ganske klar over, at en del forberedelser er nødvendige, men naturens forhold ændres ikke så pludseligt, at vi ikke har tid til at overveje, om det er det rigtige, vi gør, eller om vi gør noget, der er unødvendigt. Jeg vil her som andre talere sige: vi savner kommissionens betænkning. Jeg forstod på ministerens indlæg, at der var rykket for den, og at arbejdet ville blive intensiveret. Jeg tror, det er meget vigtigt, at den kommer hurtigt frem, så man har et grundlag at arbejde på.

Men vi kan ikke regne med, at vores fiskeri kan overleve, uden at vi arbejder under overenskomster med de lande, der har kyster ud til vore fiskevande, det vil i realiteten sige De europæiske Fællesskabers medlemslande. Her er det nødvendigt at fastslå, at EF-medlemskabet har været en betingelse for, at vi kunne komme nogen vegne under disse forhandlinger, og at vi har haft nogle forhandlingspartnere, som, selv om vi ikke er færdige og ikke er glade for, hvad der er sket, dog har måttet give os indrømmelser, som vi ellers ikke ville have fået. Det kræver, at vores forhandlere er virkelig kompetente og får forklaret de andre lande den specielle betydning, fiskeriet har for Danmark, og gør det klart, at vi må forlange gan-

[Lowzow.]

ske specielle rettigheder for vort fiskeri til gengæld for en dansk positiv holdning på andre områder.

For medlemmerne i denne sal er det ikke nogen hemmelighed, at vi finder, at regeringen gav sine gode kort fra sig i forhandlingerne om 200 sømils grænsen, inden man havde forhandlet sig til rette om De europæiske Fællesskabers interne sager; her drejer det sig især om de engelske farvande.

Det er givet, at England havde et stærkt defineret ønske om at få EF til at forhandle for sig over for Island, fordi englænderne selv var kørt fast. Men den danske regering var ikke villig til at spille på dette under forhandlingerne og trække dem ud og forlange en afklaring af de danske forhold, inden man involverede sig i 200 sømils grænsen.

Det konservative folkeparti gav ikke mandat til det, men der var et flertal, som gav det, og det måtte vi bøje os for, men vi mener, at man har tabt nogle muligheder på gulvet. Havde vi først forlangt de interne forhold afklaret, kan det være, vi havde stået stærkere i dag, at forhandlingerne måske endda havde fået et andet forløb over for Island, hvor vi indtil nu ikke har opnået noget fra EFs side.

Til gengæld for det, der er sket, må vi sikre os EFs ubetingede opbakning af de danske fiskerettigheder i Kattegat og Østersøen, ligesom vi må fortsætte forhandlingerne vedrørende de engelske farvande.

Man kan være betænkelig ved, at Sverige har indkaldt de andre kystlande i Østersøen uden dansk deltagelse. Kan ministeren føje noget til det, vi ved om disse sager i dag? Det er for Danmark en farlig situation, at vi går ind på et spil her, som måske endda foruden fiskegrænser indirekte også inddrager sokkelsager, således at vi kan komme i klemme i et stort politisk spil, hvis ikke vi er forberedt.

Der har i vores lovgivning herinde været budt fiskerne forskellige støtteordninger i det sidste par år. Vi finder, at de fleste af dem helt har været uden noget langsigtet mål. Det første, der skal til, er, at ministeren skal udarbejde en orientering om, hvilke forhold dansk fiskeri kommer til at arbejde under på længere sigt, men samtidig om, hvor meget og hvad man kan forvente at få lov til at fiske. Derefter må man undersøge, hvilke muligheder der er for nye fiskepladser og nye fiskearter, og her er jeg enig i, hvad andre talere har sagt i dag.

Det vil være ønskeligt, at vi i langt højere grad støtter forsøgsfiskeri, som på lang sigt kan være med til at aflaste de traditionelle fiskepladser.

Vi er altså ikke interesseret i at give uhenigtsmæssige kontanttilskud for blot at holde erhvervets indkomst oppe øjeblikkeligt uden derved at give det nogen fremtid. Det har altid været vor mening, at et frit erhverv, som får meget store tilskud, samtidig må gøre sig klart, at det binder sig politisk ved at modtage disse tilskud, og at det får større og større statsindgreb. Det kan ikke være ønskeligt for fiskeriet, som er bedst tjent med den størst mulige frihed inden for de rammer, vi har.

Vi lægger også stor vægt på, at man skaffer råvarer til den danske fiskeindustri, måske ikke alene fra de danske fartøjer, men også fra udenlandske fartøjer. Dette ønsker vi, fordi der findes en enorm beskæftigelsesfaktor i hele fiskeindustrien, og fordi der er så store investeringer i hele det apparat, vi har på dette felt, men også fordi det er en stor fordel for vore egne fiskere, at vi har et kompetent, konkurrencedygtigt industriapparat i land, der i langt højere grad sikrer vore egne fiskere aftagere og store priser på deres varer.

Hvad jeg har sagt indtil nu, kunne tyde på, at det kun var industrifiskeriet, vi udtalte os om eller var interessede i; det er ganske forkert, men det er vel nok på dette område, vi adskiller os mest fra de andre nationer. Det er imidlertid vores interesse meget stærkt at bidrage til den omstilling, som ministeren har omtalt, til et større konsumfiskeri i videst muligt omfang. Der er meget, der taler for det både til søs og på land.

Danske fiskere har i de senere år foruden den usikkerhed, som naturen giver dette erhverv, måttet finde sig i de vilkårligheder, man politisk har væltet ud over dem. Det synes jeg bør høre op. Vi skylder dem at lade denne debat være optakten til en klar formulering af en dansk fiskeripolitik, som, behagelig eller måske ubehagelig, realistisk går ud fra de faktiske forhold, som vi kommer til at arbejde under. Der er mulighed for at fastlægge en sådan politik med de europæiske relationer, vi har nu, og vi skylder danske fiskere og dansk fiskeri at sige sandheden om fremtiden.

Lindinger (CD):

Jeg følger anledning til at rekapitulere forespørgslen, som den er fremsat: »Hvilke oplysninger kan fiskeriministeren give om de fremti-

[Lindinger.]

dige beskæftigelsesmuligheder i fiskerierhvervet?« Det er kort, klart og koncist, og det vil mine kommentarer også være.

Det er nemlig et godt spørgsmål, SF her stiller fiskeriministeren. Selv om det er svært for ministeren at udtale sig konkret på nuværende tidspunkt, er det alligevel godt at have dette spørgsmål in mente i forbindelse med vor fremtidige fiskeripolitik. Det var godt at høre, at regeringspartiet er helt klar over de beskæftigelsesmæssige konsekvenser i forbindelse med forholdet mellem konsumfisk og industrifisk. Jeg noterede med interesse hr. Søren B. Jørgensens bemærkninger om, at man i den fremtidige nationale fiskeripolitik agter at tage størst muligt hensyn til beskæftigelsen. Det er naturligvis vigtigt, at vi under alle givne omstændigheder inden for det fællesskab, vi tilhører, fastholder, jeg vil næsten sige måske endog søger at udvide, de rettigheder, vi har. Selv om der beskæftigelsesmæssigt bør være prioritet for konsumfiskene, må der ikke skabes beskæftigelsesmæssige problemer for industrifiskektoren. Man bør efter CDs mening i højeste grad på såvel nationalt som internationalt plan støtte alle bestræbelser på at fremme fiskebestanden i de områder, hvor fiskerierhvervet udøves.

Fuglsang (DKP):

Fiskeriet er naturligvis på den ene side afhængigt af sine egne naturgivne love, de betingelser, som ingen kommer uden om at tage hensyn til, men fiskerne og de mange, der på en eller anden måde er knyttet til fiskeriet, kommer også til at tage hensyn til, at de lige så lidt som andre erhverv er isolerede fra det øvrige samfund og fra den verden, vi nu engang lever i, tage hensyn til, at deres problemer ikke kan løses uafhængigt af samfundet som helhed.

På den anden side må man også se fiskeriets betydning netop ud fra det øvrige samfunds og den øvrige verdens betydning. Det er nemlig sådan, at trods den forholdsvis ringe del af befolkningen, som direkte beskæftiges i fiskeriet, har det en voksende betydning som eksport erhverv, og beskæftigelsesmæssigt regner man jo med, at det giver arbejde til 3-4 i land for hver 1 aktiv fisker. I verden som helhed er fiskeriet en af de store leverandører af fødemidler, først og fremmest af proteiner. Selv om fisk udtrykt i kalorier kun udgør 1 pct. af verdens forbrug, så udgør det udtrykt i proteiner 13-15 pct. Det

spiller en ganske stor rolle ikke mindst for den tredje verden.

Den næste og ikke den mindste faktor er naturligvis fiskerne selv. Det er ikke mindst dem, som takket være deres dygtighed, erfaring og slid har gjort, at Danmarks ca. 15.000 fiskere har en betydelig større fangst end f. eks. Storbritanniens 22.000 og Frankrigs 34.000. Derfor er det egentlig lidt selvmodsigende, at dansk fiskeri med hensyn til uddannelse af erhvervets udøvere faktisk står tilbage for en række andre lande, og derfor var der grund til nu, hvor vi drøfter fiskeriet og dets fremtid, at spørge ministeren om, hvilke planer han har for at gennemføre uddannelsesformer, som svarer til vor tids fortsatte udvikling, videnskabelige og tekniske fremskridt, fangstmetoder osv.

Jeg er enig med dem, der her har sagt, at der skal gives mere til forskning, men ikke mindre vigtigt er det jo at forbinde denne forsknings resultater med det praktiske arbejde. Der er sagt meget om fiskernes farlige arbejde, og det bekræftes også af de nøgne tal. For hver 10.000 personer, der findes i erhvervet, har fiskeriet 24 årlige dødsfald, søfarten 17,6, mens landbruget er nede på 4,8 og industrien på 1,5; også med hensyn til erhvervs sygdomme fører fiskeriet. Det burde give særlige ferieforhold for fiskerne, men også her er de som bekendt bagefter.

Til de naturgivne betingelser hører selvfølgelig selve grundlaget: fiskene. Også her møder vi et afgørende problem, nemlig at fiskebestanden så lidt som andre naturressourcer er ubegrænset. Det betyder, og det er vel alle enige om, at hvis man vil opretholde fiskeriet og sikre sig et rimeligt udbytte i fremtiden, må man gennemføre en biologisk begrundet planlægning af fiskeriet. Man må gennemføre regulering og kontrol med såvel fangstmængder som fangststørrelser, og man må pleje fiskebestanden ved udsætning af yngel, finde nye former for opdræt og udvikling af fisk. Jeg er her ganske enig med hr. Erlendsson, også i, at man bør lære af andre lande. Jeg kan bl. a. henvise til, at Sovjetunionen ikke alene har erkendt denne nødvendighed, men også i et bredt omfang gennemført den i praksis.

Noget sådant er i særlig grad i dansk interesse. Vi er EF's største fiskerination, og samtidig hører vores fiskefangstområder til de mest overfiskede. Overhovedet tegner Nordatlanten sig jo for en tredjedel af hele verdens fiskefangst. Det var vel bl. a. for at kunne tage de

[Fuglsang.]

nødvendige forholdsregler mod overfiskeriet, at man indgik de atlantiske fiskerikonventioner, den nordvestlige og den nordøstlige. Men overhovedet, som der også er sagt, bliver verdenshavene mere og mere en stor fælles arbejdsplads for fiskeriet. Det er vel i erkendelse heraf, at De Forenede Nationer tog problemerne op og søgte at løse dem på en række internationale havretskonferencer. Der har været modstridende interesser og vanskeligheder, og disse er som bekendt ikke blevet mindre af, at en række lande har foregrebet begivenhedernes gang og selv udvidet deres fiskerigrænser. Blandt dem, der gjorde det uden at afvente havretskonferencernes resultater, var fællesmarkedet, som indførte sin 200 miles grænse, dannede sit eget EF-hav. At der er en bevidst linje i det, kan man næsten se af det næste skridt, nemlig mod at melde sig ud af og måske sprænge det atlantiske fiskerisamarbejde. Det synes så meget desto mere ulogisk, som netop fællesmarkedets store fiskerinationer, Frankrig, England og Tyskland, fanger en betydelig del af deres fangst også uden for de nye 200 sømils grænser.

Jeg forstår godt grønlændernes uro over konsekvenserne af denne politik på længere sigt. De har jo set, hvordan man har handlet med deres andre naturrigdomme, deres undergrund, og de har grund til at føle sig utrygge med, hvad der vil ske med deres hav og deres fisk.

I den forbindelse vokser der et andet vigtigt problem op, ikke alene for grønlænderne, men for fiskeriet overhovedet, nemlig forureningen. Det gælder også i havene omkring os, som følge af olieudvindingen, en farlig forurening både for fiskene og for fiskernes redskaber. Vi har set nordmændene tage visse konsekvenser heraf, idet de har givet fiskerne en vis indflydelse på, hvor man kan eftersøge og udvinde olie, og de norske fiskere får hurtigere erstatning, end vore gør. Derfor er der grund til at spørge minister og regering, hvad de vil gøre med hensyn til en effektiv forureningskontrol med olieudvindingen. Det går selvfølgelig ikke at lade sig nøje med olieselskabernes forsikringer. Hvilke planer har man med at yde vore fiskere erstatninger? Nu er det sådan, at olieselskaberne ikke er de eneste syndere. Også industrien er med til at forurene og forgifte vort sortladne hav, og det, vi har set i så henseende,

er ikke helt betryggende. Jeg tænker f. eks. på de manglende indgreb mod forureningen i Køge Bugt og de protester, der er kommet fra befolkningen dér. Det er jo en bekræftelse af den utryghed, man nærer dernede.

Danmarks interesser i internationale aftaler hænger som nævnt sammen med, at en væsentlig del også af vores fangst foregår uden for dansk område. Det hænger sammen med vores ret store eksport, med at vores fiskeindustri indfører en stor del af sine råvarer fra andre landes fiskere. Her er det selvfølgelig godt, at ministeren håber på fortsat tilførsel fra tredjelandslande, men rent faktisk er vi jo også her afhængige af, hvad fællesmarkedet måtte bestemme og tillade i fremtiden.

Overhovedet er fiskeriet meget følsomt over for de usikre valuta-, afsætnings- og prisforhold, over for hele den førte politik. Man havde ventet, denne usikkerhed ville blive overvundet, da vi kom ind i fællesmarkedet, men sådan er det som sagt ikke blevet. Nu skændes fællesmarkedstilhængerne, bl. a. undertiden den nuværende fiskeriminister og hans forgænger, om ansvaret for den situation, fiskeriet nu befinder sig i. Det er for alle parters vedkommende hykleri. Gennem deres fælles arbejde for at få os ind i fællesmarkedet har de også et fælles ansvar for de følger, der er kommet af det.

Vi befinder os i den situation, som bl. a. Søren Knudsen fra Dansk Fiskeriforening udtrykte efter et møde i London, at det var ikke fri for, at man ligefrem følte sig under formynderskab i London. Sagen er, at I har jo selv overladt Kommissionen fuldmagter til at handle på vore vegne, hvad angår det nye EF-hav. Det gælder vel såvel fiskeripolitikken over for tredjelandslande, som det gælder de interne forhold om fiskeriets fordeling mellem medlemslandene.

Jeg vil da gerne sige, at også fremskridtspartiet på den måde har deponeret deres nytænkning i Bruxelles; det kan naturligvis give en slags indre tilfredsstillelse at stå og skælde ud heroppe fra folketingets talerstol, men praksis viser, at det virker ikke ret meget i længden.

Hvordan Kommissionen vil bruge sin fuldmagt over for tredjelandslande, har såvel svenskere som vi fået en forsmag på. På linje hermed fortæller Europa, fællesmarkedsbladet, hvordan den bl. a. kunne tænke sig at handle over

[Fuglsang.]

for Norge og Island, at den kunne føle sig tvunget til at benytte økonomiske og handelsmæssige midler, hvis fiskeriforhandlingerne udvikledes på en sådan måde, at det kan være til alvorlig skade for fællesmarkedets fiskere. Over for Sovjetunionen kunne man jo i aviserne se overskrifter som »EF truer nu Sovjet«, »EF stiller Sovjetunionen et ultimatum«, men hvem er de fiskere, man er så bekymret for? Er det de mange egentlige fiskere, der gennem deres arbejde henter føden på havet? Nej også her viser det sig, at EF er et redskab for stor-kapitalen. I hvis interesse var det, at England og de store fiskerinationer førte deres torskekrig mod det lille Island, for hvem fiskeriet var et eksistensspørgsmål? Det var jo i høj grad de multinationale fødevarerkoncerners interesser, de samme, som også trænger ind i dansk fiskeri og landbrug. Af Vesttysklands 95 store trawlere ejes de 58 af Unilever og henholdsvis 20 og 10 af andre store koncerner. Af Englands 300 trawlere ejes de 80 af et Unileverselskab og 164 af en anden stor koncern. EFs fiskeripolitik vil uvægerlig først og fremmest blive deres politik, ikke blot over for tredje-lande, men også over for de andre medlemslande. Det er vel også det, som gør, at både grønlandere og færinger føler sig en lille smule urolige, men det betyder jo også, at de nye, dyre inspektionsskibe ikke først og fremmest kommer til at varetage danske interesser.

Med hensyn til fiskeriet og dets udøvere udgør de lige så lidt som andre erhverv en helhed med fælles interesser. Det store flertal udgøres stadig væk af dem, man kalder havets husmænd. Det er fiskere, som lever af fiskeri, som i hvert fald formelt selv ejer deres redskaber og både. Over for dem og deres krav er vor stilling helt klar som over for alle arbejdende mennesker. Vi vil føre og støtte enhver politik, som går ud på at sikre dem rimelige leve- og arbejdsvilkår. Vi vil være med til at sikre afsætning af deres fangst og til mindstepriser, der giver dem en rimelig indkomst og dækning for deres omkostninger, men ikke på den måde, der efterhånden næsten er blevet symbolsk for fællesmarkedets fiskeri- og landbrugspolitik, ikke ved destruktion af fødemidler. Vi mener, at det både er i fiskernes og hele samfundets interesse at hjælpe fiskeriet til at gennemføre moderniseringer også gennem offentlige kreditter og til lave renter, men vi er ikke tilfredse med, at disse kreditter mere og

mere overlades til bankerne, bliver ydet på deres betingelser og med deres høje rentefod, hvor staten bare træder til som garant og ved for skatteydernes penge at skære renterne ned.

Vi er enige med SID om, at det af hensyn til fiskeriets fremtid er nødvendigt at gennemføre reguleringer, kvoteringer og begrænsninger. Vi ser positivt på den tanke, som den socialdemokratiske ordfører udtalte, nemlig om at indføre en slags bopælspligt for fiskere. Vi vil handle ud fra de egentlige fiskeres interesser og på bekostning af dem, hvis forhold til fiskeriet er af mere løs karakter.

Vi er ganske vist endnu ikke nået så langt som f. eks. England og Tyskland med hensyn til stordrift, men vi er på vej. Vi har de såkaldte trusseredere, for hvem fiskeriet i høj grad bygger på skattemæssige fiduser. Vi har selskaber som bl. a. Superfos, som driver fiske-mels-, olie- eller konserverfabrikker, og som ved selv at eje skibe vil sikre sig indflydelse over det primære led. Det er i høj grad disse kredse, som har råd til at investere i de store, kraftige både, som fortrinsvis fisker industrifisk, en fangst som fører til rovfiskeri, hvis ikke der føres kontrol med den. Derimod ved vi, at de mindre både især fisker konsumfisk. Så er der endelig de fiskere, som hverken ejer båd eller redskaber. Det er lønarbejdere, selv om de som partsfiskere arbejder under, man kan næsten sige, hvad der i dag er patriarkalske forhold, men også her er nye tider undervejs dels som følge af overgangen til stordrift, dels på grund af en prisværdig indsats fra SID. Vi mener også, at denne gruppes forhold bør sikres, også for på denne måde at sikre fiskeriet den nødvendige tilgang af arbejdskraft i fremtiden.

Svend Haugaard (RV):

Jeg vil gerne sige tak for redegørelsen, som måske ikke siger så voldsomt meget om de fremtidige muligheder, men det var nok også for meget forlangt, at man skulle kunne gøre det med de mange ubekendte, der jo stadig er. Det er en svær sag, når man på én gang skal klare både den totale ændring af fiskerigrænserne og kvoteringerne. Det er svært både for erhvervet og også for erhvervets minister. Jeg vil gerne sige til indledning, at jeg ikke deler den kritiske holdning, der er kommet fra flere af ordførerne her i dag. Jeg mener, at regeringen stort set har gjort det mulige. Det betyder ikke, at det er så godt, som vi kunne ønske det.

[Svend Haugaard.]

men nok altså netop det mulige. Jeg mener ikke, at der er nogen grund til, at man kaster med sten; hvis der er fejl, er der også nok fejl længere tilbage. Det er da klart, at der er meget store vanskeligheder, og når der er store vanskeligheder, synes jeg, det er klogere og rigtigere, at man, fremfor at skyde med skarpt på hinanden, samler kræfterne om at få løst tingene udadtil på bedst mulig måde. Og det er da især vigtigt, at erhvervet – og dér mener jeg både fiskerierhvervet og fabriksområdet – og ministeren har en god forståelse og godt samarbejde, og det er vel også i det store og hele tilfældet. Det er i hvert fald afgjort nødvendigt for, at man kan løse problemerne. Nu har vi hørt ordførerne, og jeg synes, at det har bragt meget lidt nyt frem og også en ret svag argumentation over for den kritik, der er blevet rejst. Jeg må indrømme, at jeg har heller ikke mange gode råd at give, men til gengæld altså heller ikke nogen særlig kritiske bemærkninger. For beskæftigelsen er det meget vigtigt, at der er jævne tilførsler, og jeg synes, det må være rigtigt, at man foretager en opdeling af kvoterne over flere gange i årets løb, f. eks. kvartalsvis opdeling. Det må også være rigtigt, at man ser på andre muligheder for tilførsler, hvor det viser sig, at de danske fangster ikke kan slå til. Endelig tror jeg, at det er meget vigtigt, at man undgår det fuldstændige stop. Det er jo svært at lægge en række industrier i mølpose til bedre tider, og man må altså stille efter, at de stadig har i hvert fald delvis beskæftigelse, og så i øvrigt også tilstræbe, at de ændringer, der skal ske, kommer med så godt varsel som overhovedet muligt.

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til ministeren – jeg ved ikke, om det kan besvares, men ellers kan det måske blive det senere. Der er rygter om, at man i England har planer om en stærk udbygning af fiskeriet inden for industrifisk og en udbygning af fiskemelsfabrikker. Det kunne være interessant, om det er sådanne ting, der indgår i planerne, og om man ved noget om det. Vi er nødt til at erkende, at havenes rigdomme ikke er ubegrænsede. Vi har fået advarsler fra biologer, og vi har også fået advarsler i form af de erfaringer, der har været igennem nedsat fangst; disse advarsler bør naturligvis tages alvorligt. Det vil være grænseløst let-sind, som nogle har sagt man kunne gøre det blot at fiske løs. Det er afgjort nødvendigt, at vi

har retsregler for fiskeriets udnyttelse, og det vil igen sige, at internationale aftaler er en absolut nødvendighed, når vi ikke skal have alles krig mod alle. Jeg vil i den forbindelse sige, at det er meget, meget afgørende, at man, når man nu har fået denne 200 miles grænse, at man så i hvert fald har opnået at få det store EF-hav, ellers havde situationen simpelt hen været katastrofal. I samme forbindelse må jeg måske nævne det, synes jeg, ganske interessante, at fiskeriforhandlingerne nu antagelig fører til, at Østlandene foretager en de facto anerkendelse af EF, så der måske også kan nås noget fornuftigt herigennem. Det er også klart, at Danmark må være interesseret i de aftaler, og at Danmark selvfølgelig skal holde dem og naturligvis også gøre alt for at få andre til at holde aftalerne. Vi må naturligvis også gøre vort bedste for at sikre dansk andel i kvoter og adgang til fiskepladserne, og det gælder da ikke mindst til de meget afgørende områder inden for den engelske 50 miles grænse. Her er der noget, hvor man skal stå ekstra fast. Også aftalerne med andre lande, jeg tænker her især på Norge, er meget afgørende, ligesom at vi søger at få fjernet de nationale støtteordninger, som generer os temmelig meget, både inden for EF og i andre lande, vel her især Canada og specielt for os også Norge. Det er måske lidt voldsomt at anmode om, at regeringen ligefrem rejser den sag på Nordisk Råds møde, selv om der egentlig kunne være grund til det, men så kunne andre måske gøre det. Så kunne regeringen til gengæld meget indtrængende gøre forestillinger over for den norske regering med hensyn til den norske subsidieordning, som er meget generende. Jeg mener også, vi skal overveje mulighederne for en rimelig begrænsning af fiskeriflåden, sådan at der er et nogenlunde rimeligt forhold imellem flådens størrelse og de kvoter, vi kan få tildelt. Jeg har ikke så forfærdelig meget tilovers for det, man kalder trusseredere, og da især ikke på fiskeriets område. Det er nævnt flere gange, at vi inden for landbruget har en lovgivning med bopælspligt, eller i hvert fald en lovgivning, der søger at forbeholde erhvervet for dem, der har det som hovederhverv. Jeg vil gerne melde mig blandt dem, der synes, det er rimeligt også for fiskeriets område. Hvis det ikke skal være et bopælskrav, skal det nok være et hovederhvervskrav; det var rimeligt, at man også fik det for fiskeriet. Jeg synes også, der er grund

[Svend Haugaard.]

til at se på fiskeribankens mulighed for at give lån. Jeg ved godt, at man skal have en skipper med, og denne skipper skal have sin andel, men det er mit indtryk, at den andel ikke behøver være ret stor, og så kan resten gå på land. Det er et spørgsmål, om det er rimeligt, at der gives lån på disse vilkår, om man ikke skal stramme det på dette område, sådan at det kun gives til dem, som egentlig har det som erhverv. Endvidere synes jeg, at det var rimeligt, at man så på, om i hvert fald ikke udsættelse med afdrag blev forbeholdt den, der har det som erhverv, og ikke givet den, der er med som trussereder. Jeg ser i det hele taget gerne en begrænsning i antallet af medejere, som ikke selv har fiskeriet som hovederhverv.

I øvrigt er det vel sådan, at det gik ganske fint med fiskeribankens tab, indtil trusseredene meldte sig. Jeg synes, det må være meget afgørende, at det, man ligesom lægger vægten på i fremtidens fiskeri, er de mindre konsumkuttere og deres muligheder for fortsat at være med.

I en vanskelig tid, hvor der er meget store krav til omstilling, er der behov for støtte både til forsøg og til ændring i metoder og udstyr. Det er nødvendigt, at man prøver de nye muligheder både i den biologiske forskning og i de praktiske forsøg. Vi melder os altså blandt dem, der er meget åbne over for en drøftelse af, hvordan man bedst kan få det gjort. Vi er enige i, at erhvervet ikke skal stå alene med disse vanskeligheder.

Jeg vil gerne til sidst understrege, at fiskeriet og den industri, der følger med, er en meget vigtig del af dansk erhvervsliv både for beskæftigelsen og for vores eksport, at de har meget vanskelige forhold og står over for en meget afgørende periode for fiskerierhvervet i det hele taget. Vi ønsker ministeren held til at løse det på bedste måde, og vi lover i øvrigt et radikalt bidrag efter bedste evne.

Arne Bjerregaard (KrF):

Fiskeriet er de sidste år kommet i fokus. Vi må nok sige ud fra en historisk betragtning, at dansk fiskeri siden Valdemarernes tid har været et selvhjulpent erhverv, som vi ellers kun møder i litteraturen og delvis i billedkunsten, kun dér har det tidligere haft samfundets bevågenhed. Men at fiskeriet har været overladt til sig selv i en stadig kamp med den voldsomme natur har jo bevirket, at fiskerne har forstået

fællesskabets og sammenholdets nødvendighed og også på det økonomiske område har forstået fællesskabets nødvendighed. Derfor vil jeg ikke undlade ved denne forespørgselsdebat at nævne, at netop disse forhold nok er et samfundsstudium værd.

Men udviklingen har også indhentet fiskeriet. Medens man f. eks. inden for landbruget havde mindre fællesskab i selve bedriften, skabte dette erhverv dog trods alt et fællesskab i forædlingsleddet, og det har haft overmåde betydning for dette erhverv. Fiskerne synes ikke at have formået, fordi de har haft nok i at skaffe den daglige føde ved deres fiskeri, selv at opbygge en industri i lighed med landbrugets andelsforetagender. Hvis fiskerne havde gjort dette, ville det afgjort have været en fordel, idet vi må notere i dagens fiskeridebatter, at der trods alt er en væsensforskel imellem selve fiskeriet og fiskeriets følgeindustrier, og at der er modsætningsforhold mellem dem.

Hvis man derimod havde haft fælles interesse som inden for landbruget, havde problemerne været betydelig mindre. Derfor må man også sige til fiskerioorganisationerne, at for mig at se forekommer de særdeles svage og tilsyneladende politisk ensidige. Derfor formår de ikke som f. eks. landbruget at fremmane den politiske bevågenhed, som tilsyneladende er en nødvendighed for, at deres interesse på rimelig måde kan blive tilgodeset. Den politiske bevågenhed over for dem er kun opstået, når fiskeriets interesser stødte sammen med samfundets interesser.

Alt dette har bl. a. bevirket, at vi faktisk ikke har og ikke har haft en reel fiskeripolitik. Forespørgslen i dag er heller ikke stillet af hensyn til fiskerne, men af hensyn til de arbejdsløse. Heri er der selvfølgelig ikke noget odiøst. Men det er da klart, at så længe man ikke har klaring på fiskerierhvervets muligheder, de nødvendige internationale aftaler samt en politisk målsætning for det pågældende erhverv, er det faktisk ganske meningsløst at spørge om beskæftigelsesmuligheder ved erhvervet i morgen eller i den nærmeste fremtid. Dermed være ikke sagt, at vi fra kristeligt folkepartis side ønsker at gøre fiskerierhvervet til et statsstyret erhverv, men vi ønsker en klar erhvervsmæssig målsætning opstillet for at undgå, at hidtidige fejlinvesteringer også begås i fremtiden, og for at skabe mulighed for den størst mulige udnyttelse af de nationale ressourcer samt en maksimal udnyttelse af de mu-

[Arne Bjerregaard.]

ligheder, som de nødvendige EF- og internationale aftaler levner os. Disse aftaler er nødvendige; vi vil ikke fra vort partis side gå med dem, der siger, at de stærke skal have lov til, havde jeg nær sagt, at fiske uhæmmet løs. Jeg ved ikke, om det er af hensyn til os selv, for vi bliver i al fald de svage, hvis det er sådan, at der skal være kræfternes frie spil på havet. Vi ønsker aftaler både selvfølgelig inden for EF og internationale aftaler. Vi ønsker selvfølgelig så positive aftaler som muligt for vort lands vedkommende. Vi skal heller ikke her være med til at harcelere over, at regeringen ikke har ført forhandlingerne så godt, som det kunne lade sig gøre, for det har vi overhovedet ingen mulighed for at dømme om, og jeg synes, at vi i stedet for skulle være med til at bakke regeringen op til at føre forhandlingerne videre og give den støtte – også moralsk støtte – til at gøre det måske endnu bedre, end det er gjort. Men jeg kan da ikke se, at vi opnår noget som helst ved at harcelere over, at regeringen skulle være specielt dårlig til at føre disse forhandlinger. Så må man i al fald have så megen selvtillid, at man tror, man selv kunne have gjort det bedre, og jeg vil i al fald ikke stå her og påstå, at jeg kunne have ført forhandlingerne bedre, end de er ført.

Vi vil altså ikke være med til at harcelere over det, som er nået på dette område, men det må selvfølgelig heller ikke bevirke, at regeringen og dens embedsmænd falder i søvn og tænker: nu er alt såre godt, for det er det så sandelig ikke.

Nu vel, fiskerierhvervets muligheder i dag afhænger af disse aftaler, men de afhænger også af, om man har politisk vilje til at ofre noget i en overgangsperiode. Derfor har vi også, som ministeren nævnte det, medvirket i augustforliget og senest i februarforliget til at fremme forsøg på at frasortere konsumfisk fra de forkætrede industrifiskefangster.

Jeg vil i denne forbindelse lige gentage, at jeg ikke forstår hetzen imod industrifisken. Det er mere hensynsfuldt at fange disse fisk, når det gælder den proteinmæssige udnyttelse af de nuværende ressourcer i havet. Men fangst af konsumfisk er, som jeg tidligere har sagt ved en anden lejlighed, selvfølgelig mere æstetisk og mere kulinarisk velbehagelig fangst end af den industrifisk, som i øvrigt ville kunne hjembringe en større proteinmængde fra havet. Disse såkaldte spiseegnede eller konsumegnede

fisk, hvad man nu vil kalde dem, er næsten alle et af de sidste led i fødekæden, og derfor giver de en meget lille proteinmængde af den oprindelige proteinmængde, hvorimod en sperling, som er et af de første led i kæden, vil kunne give betydelig større proteinmængde.

Men det er selvfølgelig et spørgsmål, som har valutarisk interesse: konsumfisken er valutarisk bedre for Danmark at fange end industrifisken, derom er der ingen tvivl. Vil man se det ud fra en nationaløkonomisk interesse, skal vi satse på konsumfisk. Vil man se det ud fra en global interesse, en fødebehovsinteresse, skulle man nok revidere sin opfattelse med hensyn til fiskefangst, og hvad der er odøst og seriøst med hensyn til fangst af fiskearter.

Imidlertid er hovedspørgsmålet jo beskæftigelsen inden for fiskeriet, og dér kan jeg sige, at kristeligt folkeparti kun kan have samme interesse som SF med hensyn til at undersøge mulighederne for at fremme beskæftigelsen inden for dette erhverv. Men jeg må gentage, at vi ikke kan indse, at man i øjeblikket – og det har fiskeriministeren jo også klart bevist – skulle kunne pege på nogen muligheder for beskæftigelsesmæssig udvidelse inden for dette erhverv, fordi man i dette samfund overhovedet ikke har nogen målsætning om fremtidens fiskeri. Først når vi har en sådan, er det muligt at pege på, hvor stor beskæftigelsen inden for dette område kan være i fremtiden.

Man kunne også ønske, at fiskerierhvervets egne organisationer ville komme ud af deres indelukkethed og være med til at skabe gunstige forudsætninger for en heldig fiskeripolitik i fremtiden. Det må da være rimeligt, at erhvervet selv og dets organisationer virkelig anstrenger sig for at give os tilstrækkelige oplysninger, men jeg synes, erhvervet har været særdeles tilbageholdende både med at konsultere politikerne og med at give udtryk for, hvad der i grunden rører sig i fiskerierhvervet, og hvilke muligheder der er inden for dette erhverv. Det mener jeg må være en forudsætning for, at vi kan udforme en heldig politik.

Selvfølgelig var det ikke af vejen, om fiskeriministeren her havde fremlagt sine visioner med hensyn til fremtidens politik, og derfor vil jeg sluttelig spørge fiskeriministeren, hvilke ideer ministeren i grunden har om fiskeripolitikken i fremtiden, og hermed mener jeg ikke bare en status, som vi har fået. For at pensionere, begrænse og ophugge, som vi har hørt den socialdemokratiske ordfører foreslå, kan

[Arne Bjerregaard.]

vel næppe være udtryk for en højere fiskeripolitisk vision. Lad mig derfor slutte med at stille det spørgsmål til ministeren: hvilke visioner har ministeren om fremtidens fiskeripolitik?

Lis Starcke (DR):

Før man trækker på smilebåndet, vil jeg gerne sige, at jeg her optræder som suppleant for retsforbundets ordfører, som er optaget i et udvalg.

Vi synes i retsforbundet, at fiskerierhvervet har haft hårde tider. Ifølge hr. Gundelachs udtalelser til pressen kan man forvente små, nærmest symbolske fangstkvoter for resten af 1977, hvad sildefiskeriet i Nordsøen angår, hvis der da ikke efterhånden indføres totalt stop for sildefiskeri. Det vil i særdeleshed ramme Danmark, som er den eneste betydelige sildefiskende nation i EF.

Som man måske efterhånden ved, har EF allerede standset svenskernes sildefiskeri, og der går det rygte, at det er hensigten at standse svensk fiskeri i Nordsøen totalt og måske permanent i løbet af en kortere årrække. Jeg vil gerne spørge, hvad fiskeriministeren kender hertil, og hvad man har gjort, eller hvad man fra dansk side agter at gøre for at varetage traditionelle svenske fiskeinteresser i det såkaldte EF-hav.

Danmark skulle jo i EF være en slags talsmand for Norden, og dertil kommer, at fortsat svensk fiskeri i Nordsøen også er en dansk interesse, idet fangsterne stort set landes i Danmark og forarbejdes her. Et sildestop i 1977 samtidig med det svenske stop vil efter vor mening medføre massearbejdsløshed i Hirtshals og Skagen. Hverken fartøjer eller industri kan overleve et totalt stop af varighed 1-2 år. Derfor mener vi, at periodiske fredninger vil være en bedre løsning, altså f. eks. i de tidsrum, hvor sildens kvalitet alligevel er dårlig, at have rimelige kvoter af konsumsild og nedskæring af procentdelen af sild i industrifiskelasterne.

Er regeringen opmærksom på, at det forlyder fra Bruxelles, at man truer Sverige med eventuel indførelse af en 200 sømils grænse i Skagerrak? Det får os til at spørge, hvilken betydning den nordiske fiskeriaftale for Skagerrak, som løber frem til år 2002, har. Jeg vil gerne spørge ministeren, om den er annulleret efter afgivelsen af vores suverænitet i Bruxelles. Har regeringen været spurgt, inden man

fra Bruxelles spiller med musklerne over for svenskerne?

Angående sperlingfiskeriet: Efter udløbet af fredningsperioden er stillingen totalt uafklaret med hensyn til sperlingkassen, og dette område er et af de bedste industrifiskeområder for danskerne. Vi frygter, at briterne vil bruge dette spørgsmål som et pressionsmiddel, og vi har i øvrigt den fornemmelse, at de øvrige EF-landes holdning nærmest er den, at dansk industrifiskeri i hvert fald skal holdes nede, om ikke helt udslettes. Det er navnlig briterne, der er bitre, og i den forbindelse kan man måske sige: frænde er frænde værst, for det er jo egentlig englænderne, som alle dage selv har været grumme rovfiskere.

Hvad angår bifangstprocenter for torskefisk i industrifisk, er det svært på grundlag af notitsen fra fiskeriministeriet at se, hvad det er man virkelig mener, ud over at procenten skal nedsættes til 20 fra den 1. april i år. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, hvilke torskefisk det drejer sig om, og hvordan man i øvrigt vil kontrollere, at der er så og så mange procent i en last, der er blot nogle få dage gammel og måske fanget på forskellige fiskepladser, eller som består af periodevis fangede fiskegrupper. For teori er jo ét, og praksis er somme tider noget andet.

Men principielt må det være rimeligt, at vi også fra dansk side går ind for en begrænsning af det u hæmmede rovfiskeri, som finder sted i Nordsøen, og som har fundet sted i de sidste 10 år.

Faren er, at Danmark synes at stå i absolut svageste position, selv om vi er langt den betydeligste fiskerination i EF-havet. Jeg vil gerne stille ministeren det spørgsmål, om det skyldes, at vor politiske tyngde er for ringe og vore forhandlinger for svage, og hvad der kan gøres ved det. Det med kammeratskabet i EF synes vi ikke viser sig allermest lige netop på dette område.

Hvis vi selv ville have haft noget at sige, burde vi for længe siden have indført restriktioner. Vi skulle have nedbragt den danske fiskerflåde med måske 50 pct. i tonnage og med øjeblikkelig virkning have stoppet subsidieringen via fiskeribanklån. Måske kan man ikke direkte kalde det subsidiering, men den giver alligevel mulighed for finansiering, således at der bliver bygget kuttere, som det ellers ikke ville have været muligt at bygge.

[Lis Starcke.]

Efter vor mening må nedbringelsen af tonnage begynde fra den store ende, idet det er de store, maskinkraftige fartøjer med alle mulige elektroniske indretninger, som er i højeste grad miljøfordærende. Dertil kommer, at mange af disse fartøjer egentlig udelukkende er bygget som objekt for pengemænds afskrivningsspekulationer, og vi har heller ikke nogen sympati for trusserederne.

Kvoteringer vil gøre disse fartøjer urentable, og så ville de lidt efter lidt forsvinde. Så kan man godt sige, at det er lidt ærgerligt, fordi det netop er de fineste fartøjer – i hvert fald mange af dem – men på den anden side må man også sige, at det er dem, der har størst mulighed for rovfiskeri.

Også den ældre og urentable del af kutterflåden bør saneres bort. Med en flåde af samme størrelse som i begyndelsen af 1950'erne og af nogenlunde lignende fordeling med hensyn til størrelse og udrustning ville vi befinde os på et passende niveau for at udnytte fiskemængden i Nordsøen. Det ville nok koste noget for en del danske fiskere, og vi måtte i alle tilfælde kræve, at de øvrige Nordsølande også skruede udviklingen tilbage med hensyn til fangstmængde og fiskeritonnage.

Kurt Hansen (VS):

Danmarks medlemskab af EF er en påtrængende realitet for fiskeriet i Danmark. EF har afgørende indflydelse på fiskeriets struktur, på markedsforhold og på fiskeriets regulering, bl. a. igennem de forskellige kvoteringsordninger.

Spørgsmålet er, hvorvidt disse reguleringer nødvendigvis behøver at foregå i EF-regie. Fiskerigrænseproblematikken er i vid udstrækning søgt løst igennem FNs havretskonferencer. Reguleringen af fiskeriet i Nordatlanten er i øvrigt blevet varetaget af de nordatlantiske fiskerierorganisationer, så vi mener ikke, at det rigtige forum for en sådan regulering er i EF-regie. Jeg ved udmærket godt, at indførelsen af 200 sømils grænsen, som VS, dog med noget forbehold, gik ind for, nok har bragt dette EF-hav noget nærmere og i højere grad gjort det til en realitet, men vi har altid ment og er stadig af den opfattelse, at det ville være muligt for Danmark at udvide sømilegrænsen, uden at vi behøvede at gå ind i et decideret samarbejde i EF-havet. Men det er nok sådan, at mange kredse ville fægte med arme og ben,

hvis man skulle gå uden om disse EF-organer, når kvoteringsordninger, strukturproblemer osv. skal fastlægges.

Generelt kan man sige, at det gælder for de danske fiskebestande, at de er blevet udnyttet op over det tilladelige niveau eller i hvert fald maksimalt så langt, at man godt kan tale om overfiskning for mange fiskearter. Ser vi på økonomien i fiskeriet i forbindelse med de enkelte arter, må vi konstatere, at billedet faktisk er ret grelt. Hvis man reducerer fiskeriindsatsen ned under det niveau, som giver de maksimale fangster, kan man kompensere for det på rimelig vis gennem økonomisk hjælp, men det er der ikke blevet gjort meget ved. Vi har set, hvordan der er sket en kraftig reduktion af tungebestanden. Vi ved, at torsk, kuller og hvilling ikke har kunnet indfri de fastsatte kvoter, hvilket kun kan tydes derhen, at de åbenbart har været sat alt for højt, og det må formodes – jeg siger udtrykkelig formodes – at man er i gang med en spolering af bestanden. Faktisk gælder det kun for rødspættebestanden, at der ikke er optakt til en forringelse, i hvert fald på kort sigt. For en hel række andre fiskearter: brisling, makrel, tobis osv. har man væsentligt fået beskåret kvoterne, fordi biologerne er blevet klar over, at det er et uholdbart grundlag, man har fisket på.

Hvad angår sperlingfiskeriet, som måske er det, der bliver diskuteret kraftigst, gik vi ind for, at man oprettede denne særlige sperlingkasse. Det var ikke, fordi vi mente, at englænderne skulle have nogen indrømmelser på dette område, men fordi vi vidste, at en alt for stor del af den bifangst, man opnår ved sperlingfiskeriet, er yngel, er konsumfisk, som burde have været anvendt på andre måder end til bare at komme ind i kværnen og blive til foderstof. Jeg vil i denne forbindelse spørge ministeren, om han kan give nogle tal for, procentvis hvor stor en del af bifangsterne i forbindelse med sperlingfiskeriet, som er anvendelige konsumfisk, som er yngel.

Vi går ind for en ændring i strukturen derhen, at man satser mere på konsumfiskeriet end på industrifiskeriet, skidtfiskeriet, eller hvad man nu vil kalde det. Det er den eneste vej at gå, hvis vi skal have ændret naturgrundlaget i en mere positiv og rimelig retning.

Arbejdsforholdene inden for fiskeriet er i meget høj grad belastende, og det gælder både om bord, på havnen og i fabrikkerne. Antallet af arbejdsulykker og dødsulykker er uhyggelig

[Kurt Hansen.]

stort. Det er mange gange større end det, man oplever gennemsnitligt i traditionelle virksomheder. Dertil kommer, at de ansatte mange gange er hårdt belastet, fordi de ikke ved, om de har arbejde den ene dag, eller om de skal arbejde 16 timer den anden dag. Vi ved, at 70 pct. af samtlige fiskere klager over rygmerter, og at antallet af dødsulykker ligger omkring 24 pr. 10.000 arbejdere. Det er omkring 16 gange så mange som inden for industrien. Der er en tendens til, at disse ulykker især sker på de store kuttere, dem på over 100 BRT, og det hænger vel nok også sammen med den øgede belastning af arbejdskraften, som skyldes de dårligere bemandingsregler, vi har. Men som sagt er det ikke meget bedre i fiskeriindustrien.

Om den generelle udvikling, som dansk fiskeri har gennemgået i de sidste år, kan man kort nævne som noget karakteristisk, at man i stigende grad er gået over til at fiske skidtfisk eller industrifisk fremfor konsumfisk. Det har betydet fiskeri fra større både og, som jeg tidligere har nævnt det, en dårligere udnyttelse af naturgrundlaget i forbindelse med konsumfiskeriet, netop fordi de store fangster, f. eks. af sild, som er særdeles velegnet til menneskeføde, ryger ind i fiskemelsfabrikkerne.

Jeg mener ikke, at staten og regeringen kan sige sig helt fri for medansvar i den udvikling, der er sket. Statens skattepolitiske regler har i stor udstrækning forstærket denne udvikling. De mange systemer med saldoafskrivning, forskudsafskrivning, henlæggelse til investeringsfunds, etableringskonto osv. er skattemæssige mekanismer, der i stor udstrækning har favoriseret den udvikling, som jeg ikke mener er særlig heldig.

Det er da heller ikke synspunkter, som vi fra VS' side står alene med. Man kan f. eks. kigge på fagforeningernes holdning i denne sag. Der kunne man trække frem, at formanden for SID i Hanstholm, Peder Sand Mortensen, hvis interesse jo går i retning af at skabe bedre løn- og arbejdsforhold, skabe bedre og mere varig beskæftigelse inden for fiskerierhvervet, få løst nogle af de dårlige arbejdsmiljøforhold, som findes, lægger klart op til, at man må bremse op for den udvikling, der er i gang her, at vi ikke bare kan favorisere skidtfiskeriet. Han mener ligesom VS, at vi må indføre kvoteringsordninger, at det er en absolut nødvendighed at sikre fredning af fisk og at udarbejde bestemmelse om, hvilke typer redskaber der må

benyttes. Samme Peder Sand Mortensen forudser endvidere, at denne tendens vil blive strammere.

Det, vi må arbejde henimod, er at styrke det fiskeri, der foregår fra de mindre både, fra de både, der er på under 50 BRT og som hovedsagelig er velegnede til at fiske konsumfisk fra. Så kunne man udmærket forestille sig, at der var et mindre antal store både på omkring 300 BRT som kunne fange skidtfiskene eller industrifiskene. Men det må samtidig være klart, at hverken procentvis bifangster på 25, 20 eller helt ned til 10, som der jo har været tale om i EF-regie, er acceptable. Jeg mener, at man må meget længere ned i disse bifangstprocenter. Og hvis man ikke helt kan udelukke, at der kommer bifangst med – og det kan man givetvis ikke – må man udnytte dem på anden måde. Man må simpelt hen sørge for at indrette fabrikkerne på en sådan måde, at disse bifangster rent faktisk bliver anvendt til konsum og ikke til fiskemel.

Konklusionen for VS er, at vi må satse noget mere på konsumfiskeriet fra de små både, hvilket vil betyde en langt bedre udnyttelse af naturgrundlaget og langt større beskæftigelsesmuligheder for partsfiskerne. Så kunne man sende de store både på langture til Atlanterhavet eller Barentshavet, hvor mulighederne for skidtfiskeriet nu ligger. Vi mener faktisk, at der også kunne opbygges nogle statslige styringsmekanismer, som kunne lede fiskeriet i en sådan retning.

Til sidst lige en bemærkning om kvoteringsordningerne. Ministeren nævnte, at man skulle se at få kvoteringsordningerne bygget op på en sådan måde, at de i hvert fald var kvartalsvise. Jeg mener, at man sagtens kan komme længere ned. Man må kunne komme ned på noget, der ligner månedsbasis, for realiteten er jo den, at hvis man ikke tidsbegrænser kvotaen, kan de store skibe tage ud og fange hele kvotaen op i løbet af 1½ eller 2 måneder, og så er vi inde i den fuldstændig ulykkelige situation, som ikke blot fiskerne på bådene, men så sandelig også de folk, der arbejder i fiskeriindustrien kommer i, nemlig at de så bare bliver sendt hjem, og at spidsbelastningen kommer bagefter, hvor de må arbejde 16 timer i døgnet. Det er ikke en rimelig måde at få disse ting til at køre på.

Vi mener, at der skulle gennemføres nogle statslige styringsmekanismer, der kunne løse disse problemer, måske ikke helt og fuldstæn-

[Kurt Hansen.]

dig, men som i hvert fald kunne tage højde for dem. Ministeren nævnte det kort, og det skal jeg da sige tak for, men der var ligesom ikke nogen helt konkrete modeller for, hvordan det kunne gøres.

Uwe Jensen (FP):

Det er nok den væsentligste kendsgerning, at beskæftigelsen inden for dansk fiskeri og dens følgevirksomheder er afhængig af, hvorvidt Danmark får en sildekvota på mindst 20.000 t ud over bifangstkvotaen på 15.000 t fra 1. maj og for resten af året, og at vi ikke uden videre accepterer EFs rådsforordning af 18. februar, hvorefter det kan formodes, at sperlingkassen igen skal lukkes for dansk industrifiskeri den 31. juli i år.

Vi har en gammel historisk ret til vore traditionelle fangstpladser på Fladengrund, og hvis ikke en nationalt betinget forholdsregel fra Englands side om oprettelse af sperlingkassen er diskriminatorisk, ved jeg ikke, hvad det skal kaldes at ramme et enkelt land som Danmark så hårdt. Sperlingkassen er decideret beregnet på at ramme Danmark. De måneder, englænderne nu fra 1. april åbner sperlingkassen, har kun begrænset interesse, fordi de til dels falder sammen med tobissæsonen, som da optager dansk industrifiskeri. Det ved englænderne godt, og derfor lukker de op i det tidsrum. Vi skal have den kasse åbnet helt igen, for det er en kendsgerning, at der i månederne efter august hovedsagelig er sperling i området og næsten ingen hvilling og kuller. Danmark må bruge sin vetoret i de kommende EF-forhandlinger til at få lukket den kasse op.

Englændernes angreb på os for at praktisere en dobbeltmoral kan kraftigt tilbagevises. Derimod er det absolut engelsk dobbeltmoral at tordne imod dansk industrifiskeri, når englænderne samtidig eksporterer konsumegnet fisk såsom makrel til dansk fiskeindustri.

Jeg må indrømme, at der er en vis risiko for, at det kan slå skår i EF-fællesskabet, hvis vi indtager en egoistisk holdning med hensyn til vore fiskerihistoriske rettigheder, men så beholder vi da lidt af vor nationale anstændighedsfølelse.

Når jeg siger, at vi skal have ret til at fange flere sild, vil ministeren måske henvise til, at det deciderede sildefiskeri berører ret få både. Det er kun delvis rigtigt, for så sker der jo bare

en omflytning f. eks. over til brislingfiskeriet, og konsekvensen bliver så en forrykning af fangsterne, hvormed man bare forlænger døds-kampen for fiskeriet. Der skal gives en bedre og større sildekvotering, og der skal kæmpes hårdt for, at vi får den.

Jeg deler ikke helt fiskeriministerens og socialdemokratiets positive opfattelse af blåhvil-lingfiskeriet og heller ikke ideen om de nye ressourcer ud for Vestafrika. Begge dele er betinget af store afstande og omkostninger. Hvis man fortsætter sildestoppet med de kendte små kvoter af bifangster og lukker sperlingkassen den 1. august, ser det sort ud for dansk fiskeri og hovedparten af beskæftigelsen inden for denne erhvervsgræn.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Jeg har den glæde at kunne konstatere, at det har været en debat, der har været ført på et roligt og i de fleste tilfælde velovervejet grundlag. Det har været en debat, som jeg føler har været præget af en interesse for det erhverv, vi i dag har til behandling.

Jeg skal gøre nogle få mere principielle bemærkninger og derefter tage enkelte af de punkter op, ordførerne har rejst.

Jeg har noteret mig, at vist alle ordførere har accepteret, at der kan være behov for bevaringsforanstaltninger. Der har måske været uenighed om, hvorvidt den ene er mere hensigtsmæssig end den anden, men det er gået igennem ordførernes taler, at det er vigtigt for os, at det sigte, der lægges i fiskeripolitikken og fiskeribevarelsesforanstaltningerne, er at nå en situation, hvor vi på lang sigt når det maksimale udbytte.

Jeg har også noteret, at alle erkender, at disse ting må klares i et internationalt samarbejde og i internationale aftaler. Der har også her været nogle nuancer. Nogle af nuancerne har været præget af, at visse partier har en særlig holdning til EF-medlemskabet, og jeg har indtryk af, at det i højere grad var dette, der kom til udtryk, end en vurdering af, om vi i den konkrete situation har fordel af medlemskabet af EF.

Jeg er enig med hr. Søren B. Jørgensen, der gav udtryk for det synspunkt, at vores situation ville være endog meget vanskeligere, hvis vi stod uden for EF. Det skal jeg understrege ved at sige, at det jo ikke, som hr. Fuglsang ville give udtryk for, er sådan, at 200 sømils

[Fiskeriministeren.]

grænsen var en EF-opfindelse. Nej, det var først islændingene, derefter nordmændene, og det var Canada og USA, og først senere traf EF sin beslutning, en beslutning, som efter min vurdering var en naturlig konsekvens af den udvikling, der var i gang.

Der var også et par ordførere – jeg tror også hr. Fuglsang – som var inde på, at disse kvoteringer slet ikke skulle finde sted i EF, men skulle finde sted i f. eks. NEAFC – jeg tror, at også hr. Kurt Hansen var inde på det synspunkt. Ja men det er jo ikke realistisk. Situationen var den, at Norge som det første land op-sagde sit medlemskab af NEAFC, og når landene udvider deres fiskerigrænser til 200 sømil, er det en naturlig konsekvens, at vi har behov for et andet apparat end NEAFC.

Jeg har den vurdering, at der bør træde et andet organ i stedet for NEAFC og ICNAF, således at vi har et internationalt forum, hvor vi kan drøfte disse ting; fastsættelse af kvoterne kan ikke blive et NEAFC- og ICNAF-spørgsmål på et tidspunkt, hvor den helt dominerende del af fangstpladserne er omfattet af 200 sømils zoner.

En anden mere principiel ting, jeg skal gøre et par bemærkninger om, er det, som flere ordførere har været inde på, nemlig at mit svar i vid udstrækning var et resumé over udviklingen og en påpegning af en række ting, der bør indgå i de videre overvejelser.

Jeg kan sige hertil – også til hr. Lindinger – at jeg gerne ville have kunnet give et svar, der var lige så kort, klart og koncist som det spørgsmål, der er stillet til mig, men jeg forstod, at hr. Lindinger og også andre ordførere har forståelse for, at det simpelt hen ikke er gørligt i den situation, vi er i. Skulle jeg gøre det, måtte jeg opstille nogle forudsætninger om forhandlingsresultaterne såvel internt i EF som i EFs forhandlinger med tredjelande, med skandinaviske lande osv. Det ville ikke være rimeligt, og det ville efter min vurdering være aldeles uklogt midt i den forhandlingssituation, vi står i, at give sig til at opstille nogle forudsætninger, der måtte bygge på foruddiskontering af et forhandlingsresultat.

Derfor har jeg valgt at pege på en række af de ting, der må indgå i vore overvejelser, og jeg har understreget det hovedsigte, der ligger i regeringens forhandlinger i internationale organer, herunder først og fremmest i EF, nemlig ønsket om i videst mulig udstrækning at

kunne opretholde den nuværende danske fiskeristruktur. Det er det, som er og har været regeringens bestræbelse, og jeg har med tilfredshed konstateret, at den kritik, der er kommet til udtryk over for regeringens forhandlinger og regeringens forhandlingsresultater, er en kritik, der er kommet fra politikere, fra politiske modstandere, ikke en kritik, der er fremført af fiskerierhvervet.

Jeg vil derefter gerne sige, at en række af de spørgsmål, der er blevet berørt, ikke mindst de spørgsmål, som hr. Søren B. Jørgensen strejfede om en fremtidig flåde osv., og en række ting, som hr. Svend Haugaard var inde på, hører til blandt de emner, som fiskerikommissionen må vurdere og fremlægge forslag om over for regeringen med henblik på politisk stillingtagen. En række af de overvejelser, der må gøres, kan efter min vurdering gøres med den viden, vi har i dag, og det er på den baggrund, jeg har bedt fiskerikommissionen om at forcere arbejdet.

Jeg tror ikke, vi kan gøre arbejdet færdigt i kommissionen, jeg tror ikke, vi kan fremlægge forslag til en endelig og meget klar dansk fiskeripolitik på et tidspunkt, hvor vi ikke har endeligt fastlagt EFs interne fiskeripolitik, men som jeg tidligere har oplyst, har vi fået tilsagn om, at der kommer et forslag fra kommissionen i midten af april måned. Derefter bliver der selvfølgelig en forhandling, og den kan jo vise sig at blive af nogen varighed, men det er alligevel inden for en overskuelig tidsramme.

Jeg vil ikke give hr. Kofoed et konkret svar på, hvornår kommissionen kan lægge forslag frem. Kommissionens formand og jeg har drøftet arbejdet i kommissionen, og så vidt jeg har forstået, holdes der møde i kommissionen på mandag. Dette arbejde vil blive søgt fremskyndet, men jeg føler ikke, at jeg på nuværende tidspunkt er i stand til at sætte en dato på, og jeg mener ikke, det tjener noget formål at gætte på en eller anden måned, hvad jeg ikke har nogen som helst sikkerhed for at kunne leve op til. Så kan jeg jo senere blive kritiseret for det, således som jeg forstår, nogle ordførere har haft grund til at kritisere et tidspunkt, der tidligere har været nævnt.

Jeg skal derefter vende mig til nogle af de punkter, der har været rejst i drøftelsen.

Til fru Lis Starcke vil jeg gerne sige, at vi ville komme galt af sted, hvis vi, på samme måde som jeg forstår det er tilfældet med fremskridtspartiet, tager udgangspunkt i de

[Fiskeriministeren.]

rygter, der går. Der var jo forlydender om, at EF ville lave en 200 sømils grænse i Kattegat for at genere Sverige. Der var forlydender om, at den aftale, Danmark, Sverige og Norge har for Skagerraks vedkommende, ikke mere skulle eksistere. Det gør den. Det har været sådan i hvert fald indtil nu, at EF har respekteret denne gensidige nabostatsaftale, som Danmark, Sverige og Norge har, og der har ikke været gjort angreb på den. Det, vi skal arbejde med på dette område, er de forslag, der lægges frem, og vi skal arbejde på den måde, at Danmark selv lægger forslag frem. Vi skal ikke give os til at diskutere de rygter, der går om det ene eller det andet.

Så spurgte fru Lis Starcke, hvordan man ville kontrollere dette med 20 pct. bifangst, og hvad det var for nogle torsk, det drejede sig om. Hvis jeg skal ud i en detaljeret redegørelse for det, bliver jeg svar skyldig, men jeg kan sige, at bifangstprocenten før var 25. Nu er den 20, og det er den samme kontrol, som der var på de 25, der skal anvendes på de 20. Reglerne for, hvilke torsk der må fanges osv., er aldeles ikke ændret af disse beslutninger.

Fru Lis Starcke var også inde på, at vi måske skulle have skåret flåden ned med 50 pct. allerede tidligere. Det tror jeg ikke; det ville i hvert fald ikke have bragt os i den situation, at vi sidste år kunne forøge vores valutaindtjening via fiskeriet med 30 pct., og det mener jeg er nyttigt. Jeg siger ikke dermed, at der ikke er foretaget investeringer i den danske kutterflåde, som måske ikke har været de mest hensigtsmæssige, og vi kan også komme i en situation, hvor det vil vise sig, at vores kutterflåde er af for stort et omfang, men drastiske ensidige foranstaltninger på et tidspunkt, hvor vi ikke kender de muligheder, der ligger for os fremover, mener jeg ikke er hensigtsmæssige.

Hr. Kurt Hansen bliver jeg også svar skyldig, når hr. Kurt Hansen spørger, hvor stor en del af sperlingfangsten der rent faktisk er konsumfisk, og hvor stor en del der er yngel. Det er jeg ikke i stand til at svare på her, men jeg skal undersøge, om vi i ministeriet har mulighed for at give et svar på det.

Hvad angår spørgsmålet om kvoter og opdeling af dem, dér kan jeg sige, at jeg er positiv over for, at vi via kvoteringerne, også inden for årets rammer, om jeg så må sige, sikrer en kontinuerlig fiskefangst, både af hensyn til fiskerne og af hensyn til erhvervene i land; men

der er nu nok en grænse for, hvor langt man kan komme ned.

Jeg er nødt til at sige følgende til hr. Uwe Jensen: Jeg skal ikke tage stilling til, hvor meget rigtigt der er i den linje over for England, som jeg forstår fremskridtspartiet har anlagt, men jeg kan sige, at sperlingkassen er en EF-sag og ikke en engelsk national foranstaltning. Det er en foranstaltning, der er foretaget på EF-basis, og der er EF-beslutninger om de regler, der skal være også fremover.

Jeg skal til hr. Svend Haugaard sige, at vi har hørt lidt af det samme om, at England skulle være ved at udbygge en fiskeindustri. Vi har hørt det i anledning af nogle fangster, der er blevet taget tilbage fra konsummarkedet, men vi har kun hørt det rygtevis, og vi er i ministeriet ikke i stand til at bekræfte eller afkræfte, at der er tale om faktiske planer.

Hr. Svend Haugaard var ligesom flere andre ordførere inde på spørgsmålet om fiskeriet som hovederhverv. Det er jo et kompliceret spørgsmål. Forskellige her i salen ved, at der drives et betydeligt bierhvervsfiskeri her i landet. Jeg mener ikke, det er noget, vi kan tage stilling til i denne debat. Jeg mener i høj grad, at dette og andre spørgsmål, hr. Svend Haugaard var inde på, er ting, der naturligt hører hjemme i det kommissionsarbejde, der er i gang.

I anledning af hr. Arne Bjerregaards udtalelser kan jeg næsten kun henvise til mine generelle bemærkninger om fastlæggelse af en fiskeripolitik, men jeg vil gerne gøre den tilføjelse, at fiskerierhvervets organisationer jo er stærkt repræsenteret i fiskerikommissionen og dermed vil få lejlighed til at give udtryk for erhvervets vurdering af mulighederne.

Til hr. Lowzow skal jeg gøre den bemærkning vedrørende spørgsmålet om Sverige og Sveriges overvejelser, at vi jo har haft lejlighed til i går at drøfte spørgsmål af fælles interesse med den svenske statsminister, hr. Fällin, og at jeg har haft lejlighed til i et nordisk fiskeriministermøde at drøfte nogle af vore fælles problemer med statssekretær Eliasson. Jeg kan sige, at man i Sverige står over for at ville anmode rigsdagen om at få bemyndigelse til at udvide den svenske fiskerizone, men der er ikke truffet beslutning om, i hvilken udstrækning man vil gøre det, og der er ikke taget stilling til, i hvilken udstrækning det vil komme til at berøre Østersøen og Kattegat. Vi har imidlertid fået det tilsagn, at før Sverige træffer beslut-

[Fiskeriministeren.]

ninger på disse områder, vil der ske drøftelser med nabostaterne.

Jeg skal til hr. Kofoed sige, at jeg måske savnede en dato for det tidspunkt, hvor vi skulle have undladt at give oplysninger til omverdenen om den særlige danske fiskerisituation, men jeg skal ikke efterlyse den her. Derimod vil jeg gerne kommentere hr. Kofoeds bemærkning om, at han var dybt overrasket over, at vi nu kommer med 10 mill. kr. og dermed mener at have løst de økonomiske problemer for fiskerierhvervet. Det var ikke det, jeg sagde. Jeg sagde udtrykkeligt i forbindelse med min omtale af disse 10 mill. kr. i statstilskud, at vi er fuldt ud opmærksomme på, at et statstilskud af den nævnte størrelsesorden langtfra vil kunne dække det behov, der er i fiskerierhvervet. Det er heller ikke det eneste tal, jeg nævnte. Jeg nævnte også de 10 mill. kr. til forsøgsfiskeri, og jeg nævnte, at der jo i en række af de foranstaltninger, vi har vedtaget mere generelt erhvervspolitisk, også ligger muligheder for fiskerierhvervet. Derfor synes jeg ikke, det var helt rimeligt af hr. Kofoed at gøre denne bemærkning, men jeg forstår, at vi på dette område ikke vil være uden støtte fra venstres side til de forslag, som regeringen måtte komme med i den kommende tid. Jeg tror, vi må se i øjnene, at vi står over for en strukturomlægning og en strukturtilpasning, der vil kræve ganske store investeringer, og derfor har jeg med tilfredshed noteret mig hr. Kofoeds synspunkter omkring statslig bistand i denne sammenhæng.

Jeg vil kun gøre én yderligere bemærkning til hr. Kofoed. Hr. Kofoed nævner, at fiskerierhvervet klemmes fra to sider, der begge er af politisk karakter, og jeg forstod, at det dels var spørgsmålet om kvotafastsættelse, dels var spørgsmålet om omkostningsniveau. Dertil vil jeg gerne sige, at spørgsmålet om kvoteringen jo ikke alene er et politisk spørgsmål, men i høj grad er et spørgsmål om de ressourcer, vi har til rådighed, og det er da et politisk ansvar og en politisk opgave at sikre, at der foretages sådanne foranstaltninger, at vi på lang sigt når det maksimale udbytte.

Til hr. Erlendsson skal jeg sige, at jeg kom til at tænke på det citat, vi senere fik om, at man ikke skulle kaste med sten. Det kom jeg til at tænke på, fordi hr. Erlendsson var den, der var mest kritisk over for regeringens for-

handlingsresultater og regeringens forhandlinger i det hele taget, og denne kritik altså kommer fra det parti, som foreslår meget drastiske nedskæringer både på selve ministeriets muligheder for at fungere, på fiskeri- og havundersøgelserne og på forsøgslaboratoriet, altså de organer, der skal sikre os den viden, der er en forudsætning for, at vi kan føre forhandlingerne igennem med tilstrækkelig styrke. Vi kan nemlig kun føre forhandlingerne frem til et tilstrækkelig gunstigt resultat, hvis vi er sagligt velfunderede og er lige så velfunderede sagligt set og har lige så stor viden om de faktiske forhold som de lande, vi skal forhandle med. Det synes jeg vi bør nævne i denne sammenhæng.

Til hr. Bjørn Poulsen skal jeg sige, at jeg noterede mig, at selv om der var en række kritiske bemærkninger til mit svar, var både stemmeføring og indhold dog sådan, at jeg vil tillade mig at fortolke det sådan, at hr. Bjørn Poulsen i hvert fald ikke var helt utilfreds. Jeg skal gerne medgive hr. Bjørn Poulsen, at der er nogle problemer knyttet til en omstilling af fiskeriet, eksempelvis hvis man skal operere på fjernere farvande, men jeg mener ikke, det skal afholde os fra at undersøge fiskernes faktiske muligheder både for at fungere til søs og for at bringe forsyninger hjem til den danske industri.

Så spurgte hr. Bjørn Poulsen mere konkret, hvilke foranstaltninger vi var i gang med med hensyn til at sikre tilførslen fra udenlandske fiskere, hvilke undersøgelser der var i gang i spørgsmålet om importmuligheder. Her vil jeg gerne igen sige, at vi har behov for at få en større grad af sikkerhed for, hvilke muligheder vi har for både at være leverandører, altså fiskere, og modtagere i land. Jeg mener, det er for tidligt at træffe beslutning om væsentlige ændringer i de nuværende regler på et tidspunkt, hvor vi endnu ikke har den endelige EF-fiskeriordning; ikke mindst når vi ligger så tæt på, som tilfældet efter min vurdering er, bør vi have det som udgangspunkt for de foranstaltninger, vi nationalt skal træffe.

Så har jeg selvfølgelig også noteret mig hr. Bjørn PoulSENS advarsel om England. Jeg ved ikke, hvilket indtryk den gør i England, men jeg kan sige, at vi meget nøje følger de synspunkter, der kommer til udtryk fra hvert enkelt land, vi forhandler med.

Jeg skal ikke gøre flere bemærkninger til de enkelte ordførere og heller ikke flere generelle

[Fiskeriministeren.]

bemærkninger ud over endnu en gang at understrege, at jeg tror, det er nyttigt, at vi har kunnet føre denne debat på et sagligt grundlag. Vi har fået redegjort for de enkelte partiers vurdering af situationen, og regeringen har fået en række opfordringer fra partier her i folketinget, opfordringer, som jeg har noteret mig. Jeg håber, at den fortsatte debat kan hvile på et tilsvarende sagligt grundlag.

Ordføreren for forespørgerne (Bjørn Poulsen):

Jeg vil gerne takke for ministerens redegørelse, skønt jeg ikke har fået særlig præcise svar på de spørgsmål, jeg har stillet, hvad jeg kun kan beklage.

Med hensyn til spørgsmålet om fjernfiskeri – og her tænker jeg især på det forsøgsfiskeri, som skal foregå ved Vestafrikas kyst – bad jeg sådan set bare om at få regeringens mening om, hvordan man vil klare de problemer, der vil følge af noget sådant, men det kunne altså ikke lade sig gøre.

I øvrigt synes jeg, der er dukket en ret interessant ting frem i denne debat, og det er hr. Erlendssons efter min mening nye indstilling i spørgsmålet om kvoter. Hr. Erlendsson har i dag fremsat en udtalelse, som er meget interessant for den videre fiskeridebat her i landet. For at forstå dens betydning synes jeg, vi må se på, hvad hr. Erlendsson og fremskridtspartiet i det hele taget tidligere har sagt. Tidligere har fremskridtspartiet vendt sig mod enhver form for kvotering. Både hr. Erlendsson og i særdeleshed hr. Glistrup har talt ud fra devisen: fisk los, og lad markedskræfterne regulere fiskeriet! Dette standpunkt så vi senest fremført under valgkampen bl. a. af hr. Glistrup. I dag har hr. Erlendsson skiftet signaler: nu anerkendes kvoteringsprincippet, og han udtrykker kun skepsis over for visse kvoteringer. Det er noget nyt og væsentligt.

Dette skifte skyldes, at hr. Erlendsson har beskæftiget sig en del med dr. phil. Erik Ursins databeregnete Nordsømodel – en meget interessant model for resten. Denne model, der er beregnet ud fra 11 fiskearter, viser, at der kan fiskes hårdt, forudsat at det gøres efter et ganske bestemt mønster. Det er denne forudsætning, der er interessant, for man kan nemlig kun bruge dr. Ursins model i sin argumentation, hvis man samtidig anerkender, at der fiskes kvoteret.

Derfor vil jeg spørge hr. Erlendsson, om

hans indlæg i dag skal forstås således, at man nu anerkender selve kvoteringsprincippet. I hr. Erlendssons indlæg rejstes spørgsmålet om bl. a. tobisen og blåhvillingen, og for dem mente han ikke, der overhovedet skulle være nogen form for kvotering. Nu er hr. Erlendsson i det daglige læge, og han ved jo, at forebyggelse kan være en meget god ting. Jeg tror, at dansk fiskerierhverv vil være bedst tjent med, at man også på dette område kigger på en kvoteringsordning, så man ikke lige pludselig står i den situation, som det er sket for andre fiskearter, at en kvotering net er livsnødvendig. Så jeg tror nok, at hr. Erlendsson skal tage sin indstilling op til nøjere overvejelse.

Sådan en debat om fiskeriet er jo ikke alene et spørgsmål om økonomi, og det er jo ikke alene et spørgsmål om beskæftigelse. Jeg synes også, man i en sådan debat skal berøre spørgsmålet om de mennesker, der er beskæftiget inden for denne sektor.

Der blev for et års tid siden offentliggjort en rapport fra Specialarbejderforbundet i Danmark angående sikkerheden til søs, og det var ærlig talt et tankevækkende dokument, for der findes vel ikke i dette kongerige en arbejdsplads, der er så ulykkesramt som netop fiskeriet.

Jeg tror nok, at man i fremtiden bliver nødt til at se på spørgsmålet om bemandingsregler. Man bliver nødt til at se på spørgsmålet om, hvordan man egentlig talt indretter disse kuttere rent sikkerhedsmæssigt. Skal vi sige, at loven måske har været en smule lemfældig på dette område. Når man læser en rapport som den fra Specialarbejderforbundet i Danmark, kan det nok få en til at tænke lidt over, om ikke der mangler nogle bestemmelser hist og her for, hvordan man indretter og hvordan man bygger og hvordan man sejler en kutter eller et skib af den størrelse.

SF er tidligere fremkommet med nogle tanker om, at fiskeriet må være forbeholdt fiskere. Det tror vi stadig væk. Vi mener, at det er det eneste rimelige. Dette, at der er kommet en masse folk fra forskellige liberale erhverv ind som økonomiske indskydere, begunstiget af vores skatteregler, er forkert. Det slår alt det, der ligger bag fiskeriets opbygning, hele den solidaritet, som sådan set ligger til grund for det danske fiskeris opbygning, nemlig partsfiskeriet, at det er én samlet besætning, der sejler ud sammen, i stykker. Det er meget forkert, som det efterhånden desværre er ved at være tilfældet,

[Bjørn Poulsen.]

at man sejler for en eller anden stor fiskekonserverfabrik, en eller anden meget stor virksomhed, der ejer en masse kuttere eller stål-kuttere, eller hvad det nu er. Det er meget, meget forkert, at det foregår på den måde, og vi har da i hvert fald tænkt os at komme tilbage til dette spørgsmål senere hen. Det glædede mig unægtelig meget, at flere af ordførerne, bl. a. hr. Svend Haugaard, fru Lis Starcke og hr. Kurt Hansen, absolut var enige med os i denne retning, og jeg håber da på, at der er flere partier, som vil have samme fornuftige indstilling.

Så en enkelt ting til hr. Arne Bjerregaard. Forespørgslen er ikke kun stillet, hvad angår beskæftigelsen. Forespørgslen er stillet af hensyn til fiskeriet. Hvis fiskeriet har det godt, så har beskæftigelsen inden for denne sektor det også godt. Det er jo to ting, der er afhængige af hinanden. Jeg synes ærlig talt, at hr. Arne Bjerregaard burde vide dette. Det gør han sikkert også.

Så kun én ting til sidst. Det, jeg sådan set havde ønsket i dag, var fra ministeren at få en målsætning, bare lidt om, hvad regeringen har sat sig som mål, hvad man har af visioner. Jeg havde ikke bedt om nogen nøje udregning om alt muligt, om, hvordan fiskeriet skal være, bare: hvad vil regeringen? Det har jeg desværre ikke fået svar på.

Erlendsson (FP):

Det samme spørgsmål stillede jeg regeringen i 1975, og jeg fik heller ikke noget svar. Det samme spørgsmål vil man kunne stille næste år uden at få noget svar. Jeg tror ikke, at hr. Bjørn Poulsen skal gøre sig forventninger i den retning, men derfor kan en sådan diskussion jo godt være af en vis nytte.

Jeg føler mig naturligvis meget hædret ved, at hr. Bjørn Poulsen tillægger min holdning så stor politisk betydning. Jeg har nu ikke ændret min stilling med hensyn til kvoteringerne og deres overflødighed i princippet, men det, jeg har gjort her, er, at jeg har udtalt min glæde ved at konstatere, at Laurits Tørnæs på adskillige kvoteringsområder har erklæret sig enig med fremskridtspartiets synspunkt.

Så vil jeg gøre hr. Bjørn Poulsen opmærksom på, at det, som man kan opnå af merfangster i Nordsøen ved den nye Nordsømodel, er en fordobling af fangsterne fra 1968. Totalfangsterne i Nordsøen steg fra 1962, hvor de var 1,5 mill. t, til 1969, hvor de var 3,3 mill. t.

De er faldet en ubetydelighed siden, så de nu ligger på 3 mill. t, og efter den nye Nordsømodel skulle de komme op på næsten 6 mill. t. Med en sådan forøgelse af fangstmulighederne i Nordsøen vil der ikke være brug for kvoteringer. Det, der siges i Nordsømodellen, er ikke, at der skal indføres kvoteringer, men at der skal indføres forskellige mindstestørrelser, og det er noget helt andet. Så skal der fiskes hårdt på alle fiskearter, og industrifiskeriet må ikke forbigås. Det indgår som et naturligt led i den nye Nordsømodel, at der skal fiskes hårdt også på industrifisken. Derfor har jeg sagt, at danske fiskere kan have god samvittighed over det professionelle og effektive fiskeri, de har drevet.

Jeg skulle ikke kaste med sten, sagde fiskeriministeren. Det vil jeg heller ikke gøre, men jeg vil alligevel tillade mig en lille stikpille. Nu er fiskeriministeren jo så erhvervsvenlig og fuld af erhvervsstøtteordninger over for fiskeriet, ganske vist med ret beskedne beløb, hvilket ikke helt stemmer med den principielle holdning. Jeg vil minde ministeren om, at jeg den 27. oktober sidste år stillede det spørgsmål her i salen, om den daværende fiskeriminister ville være villig til at indføre kontantlån ved belåning af fiskerfartøjer i fiskeribanken efter lignende principper, som i dag er gældende for belåning af fast ejendom i de almindelige kreditforeninger. Begrundelsen behøver jeg ikke at nævne, men jeg henviste til, at når man kunne gøre noget sådant over for erhvervsmæssigt mindre interessante investeringer som f. eks. sommerhusbyggeri, ville det være i sin orden også at gøre det, når det drejede sig om et betydningsfuldt erhverv som fiskeriet.

Jeg fik det svar af fiskeriministeren – det vil sige, det var det nu ikke, det var ministeren for Grønland, der svarede på fiskeriministerens vegne, men det må vel gælde for det samme – at fiskeriministeren var positivt indstillet over for en sådan omlægning, men at han fandt det rigtigt at afvente resultatet af de overvejelser, som for tiden foregår i fiskerikommissionen. Den kommission har vi jo truffet på nogle gange i dag, og ministeren har også omtalt den, men vil ikke give nogen dato for, hvornår den skal afslutte disse overvejelser. Så må vi – for at bruge et andet godt, gammelt ordsprog – måske konstatere, at mens græsset gror, dør hestemor.

Ministeren talte også om rygter og sagde til fru Lis Starcke, at ligesom fremskridtspartiet

[Erlendsson.]

kommer med rygter, kommer også mit parti med rygter. Jeg ved ikke, hvad ministeren hentyder til. Jeg er ikke kommet med nogen rygter her i dag i hvert fald, men måske drejer det sig om den advarsel, jeg gav statsministeren i en debat før jul, hvor jeg henviste til den lov, man lige havde vedtaget i Sovjetunionen, hvis man ellers vedtager love på den måde, vi gør det her. I hvert fald havde man nu et beslutningsgrundlag i Sovjetunionen gående ud på, at man kunne indføre en 200 sømils zone i sovjetiske farvande, og jeg henviste til de konsekvenser af meget alvorlig karakter, det kunne få i Østersøen, hvis Sverige ville gøre det samme.

Hvis man ikke skal diskutere rygter, som ikke er rygter, men som er kendsgerninger, så kan man i hvert fald fra regeringens side tage hensyn til en sandsynlig udvikling på basis af de beslutninger, vi selv, eventuelt gennem EF, har truffet, og som begrænser tredjelands fiskerimuligheder i EF-havet, så meget mere som ministeren jo oven i købet fra den svenske statsminister Fäldin har fået bekræftet, at man omgås med sådanne tanker. Og så er det naturligvis meget pænt af ministeren, at han nu kan forsikre her, at den svenske statsminister vil give ham et forhåndspraj, inden man indfører sådanne begrænsninger, som i allerhøjeste grad kan true det danske fiskeri i Østersøen og virke aldeles ødelæggende for det bornholmske fiskeri.

Sperlingkassen er besluttet af EF, altså ikke – hvad ingen har påstået – som en national støtteordning fra engelsk side. Den fungerer blot som sådan. For at den har kunnet besluttes i EF, har man måttet tage hensyn både til Englands og til vore argumenter. Vore har ikke været tilstrækkelig kraftigt fremført, men det glæder mig, at ministeren dog også her i salen har konstateret, at den virker diskriminatorisk over for dansk fiskeri. Det gør den i allerhøjeste grad.

Jeg vil springe resten over, hvis ingen ønsker at høre mere, for min tid er udløbet, men jeg vil gerne komme igen, hvis der skulle være nogle spørgsmål til mig, som jeg ikke har svaret; det kan ikke nås på dette tidspunkt. Ja, måske må jeg lige sige, at de radikales ordfører erklærede, at han ikke havde så forfærdelig meget tilovers for trusseredere, altså at han havde noget imod, at der investeres i fiskerierhvervet. Hvis det betyder, at mennesker med

kapital forhindres i at investere i erhvervsvirksomheder, hvor fører så sådan et forrykt synspunkt hen? Skal privat kapitaldannelse forhindres? Skal kapitalen forhindres i at tage chancer, der kan føre til udbygning af dansk erhvervsliv, men også kan føre til, at kapitalen tabes? Vil hr. Svend Haugaard afskaffe det privatkapitalistiske samfund og indføre statssocialisme? Det er dog mere, end socialdemokratiet nogen sinde har tænkt på at ville gøre, og jeg må gøre opmærksom på – nu lyser den røde lampe netop – at det var en socialdemokratisk regering, der indførte de gode afskrivningsordninger, som reddede dansk værftsindustri i sin tid.

Formanden:

Ordet »forrykt« er ikke særlig parlamentarisk.

Lindinger (CD):

Dette bliver også kort og koncist. Jeg synes stadig, at det er et godt spørgsmål, SF har stillet fiskeriministeren, og det blev jo til mange flere spørgsmål og fra flere andre hold. Men jeg kan ikke være enig med hr. Bjørn Poulsen i, at fiskeriministeren ikke har bestræbt sig på at give svar. Jeg vil gerne på CDs vegne sige fiskeriministeren tak for de svar, det har været muligt at give. Samtidig er jeg ret overbevist om, at fiskeriministeren har noteret sig ønskerne om at fastholde og eventuelt udvide de fiskerettigheder, vi har, ligesom vi har noteret os hans løfte om medvirken til på såvel nationalt som internationalt plan at støtte alle bestræbelser for at fremme fiskebestanden i de områder, hvor fiskerierhvervet udøves.

Lis Starcke (DR):

Da det nu to gange er blevet sagt heroppefra, at jeg beskæftiger mig med rygter, så synes jeg, jeg lige må svare på det.

Jeg sagde, at rygten går, at det er hensigten totalt at standse svensk fiskeri i Nordsøen. Det næste var, at jeg spurgte: hvad kender fiskeriministeren til det? Det drejer sig om, at nogle fiskere har hørt dette rygte og gerne vil have et svar. Hvad gør man så i en diskussion som denne? Der må man da sørge for at komme tilbage til fiskerne med et svar. Er der den fare? Derfor har jeg beskæftiget mig med dette rygte.

Dernæst vil jeg gerne spørge angående sperlingkassen: er englændernes forbudszone en beskyttelse af kullerfiskeriet? Vil det sige, at man

[Lis Starcke.]

forbyder én form for fiskeri, for at en anden form for fiskeri kan lade sig gøre?

Endelig vil jeg gerne spørge, om det er rigtigt, at der fra EF-landene er stillet krav om, at der på samme rejse ikke må medbringes to slags redskaber. Jeg mener, at det må være tilstrækkeligt, at de redskaber, der ikke benyttes, er rigget af og stuvet af vejen.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Det er rigtigt, som fru Lis Starcke var inde på det, at der i nogle situationer er begrænsninger med hensyn til de redskaber, der må medbringes på visse fisketure. Jeg har ikke en eksakt oversigt over det, men hvis fru Lis Starcke ønsker det, skal jeg gerne fremskaffe yderligere oplysninger om det. Det er rigtigt, at der ligger sådanne begrænsninger, og det har været vurderet, da det i nogle situationer har været en forudsætning for at sikre overholdelsen af de regler, der er.

Jeg vil gerne sige om spørgsmålet om Sverige, at der jo sker det, at der føres forhandlinger mellem EF og en række tredjelande, herunder også forhandlinger mellem EF og Sverige. Jeg har ikke hørt forlydender af den karakter, som fru Lis Starcke giver udtryk for her, om, at man skulle arbejde med tanker om et fuldstændigt forbud mod svensk fiskeri i Nordsøen. Hvis det skulle være tilfældet, så tjente det jo ikke noget fornuftigt formål at sidde i forhandlinger.

Så må jeg sige til hr. Erlendsson, at når jeg tog dette spørgsmål om sperlingkassen og national kontra EF-beslutning op, så var det, fordi hr. Erlendssons partifælle hr. Uwe Jensen flere gange brugte det udtryk, at det ikke var tilfældigt, hvilke måneder englænderne lukkede kassen op. Da var det, jeg understregede, at det ikke er en engelsk beslutning, det er en EF-beslutning. Hr. Erlendsson vil kunne konstatere, at det var sådan, det blev fremstillet, når fortrykket kommer.

Jeg skal beklage, at jeg i forbindelse med mine kommentarer til fru Lis Starcke kom til at sige »fremskridtspartiet« på et tidspunkt, hvor jeg mente »retsforbundet«. Det var den fortalelse, der gjorde, at hr. Erlendsson måtte prøve at vurdere, hvad det var for nogle ting, jeg kunne have i tankerne, men det var ganske enkelt en fortalelse.

Jeg skal derudover til hr. Erlendsson sige, at

spørgsmålet om kontantlån til kuttere er et spørgsmål, man kan drøfte, men jeg synes på sin vis, at det er meget fornuftigt at se det i sammenhæng med den fiskeripolitik, der skal fastlægges, for det er jo ikke ligefrem sikkert, at de ressourcer, vi samfundsøkonomisk har til rådighed, skal anvendes til investering i nye kuttere. Det vil afhænge noget af, hvad det er for en fiskerisituation, vi får mulighed for at arbejde i, og derfor kan det godt være, at prioriteringen skal ligge et andet sted. Men dér mangler vi altså stadig tilstrækkelig viden.

Så skal jeg til hr. Bjørn Poulsen vedrørende spørgsmålet om Afrikafiskeri gøre en enkelt bemærkning. Der er netop i denne uge sikret midler til, at en teknikerdelegation kan rejse til de pågældende lande og på stedet foretage en vurdering af de praktiske forhold og de praktiske problemer, der knytter sig dels til selve fiskeriet på stedet, dels til håndteringen af varerne, og herunder indgår selvfølgelig som et væsentligt punkt mulighederne for at bringe råvarer hjem.

Vi har indtil nu kun fået en rapport fra to embedsmænd, der har besøgt de pågældende lande, og vi har ment, at en forudsætning for, at man kan sætte et større forsøgsfiskeri i gang, må være, at vi har en sikrere basis, en sikrere viden om de praktiske muligheder. Det er tanken, at der på denne rejse skal såvel fiskere som biologer og andre teknisk kyndige med, som kan være med til at danne et fuldstændigt indtryk af, om der er realiteter i et fiskeri i de afrikanske farvande.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Det er kun for at komme ind på det problem, der blev rejst af hr. Bjørn Poulsen, men som, så vidt jeg hørte, ministeren ikke besvarede, nemlig hvordan beskatningen vil blive for de fiskere, som skal på fjernfiskeri. Dér er det jo så uheldigt, at drejer det sig om fjernfiskeri i grønlandske farvande for syddanske fiskere, så kan man ikke forhyre fastboende grønlandere på et dansk skib, hvis det er over 100 t, uden at den pågældende skal betale en meget højere dansk skat end den, han skulle betale som fastboende i Grønland. Det kan man gøre på KGH-skibe, men det kan man ikke gøre, hvis der kommer en bornholmerfisker, som gerne vil have en grønlander med. Man forhindrer derigennem simpelt hen den ønskede inte-

[Erlendsson.]

grering mellem befolkningerne i de forskellige landsdele.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Kun den korte bemærkning, at vi ikke har drøftet spørgsmålet om en særlig skatteordning for fiskeri i forbindelse med de afrikanske farvande.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om saltvandsfiskeri.

(Lovforslag nr. L 86. Fremsat 15/3 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Svend Andersen (Bornh.s a.) (S):

Forslaget er en uændret genfremsættelse fra forrige samling, og jeg skal derfor i det væsentlige henvise til mine bemærkninger ved den behandling.

I den betænkning, der ligger til grund for forslaget, er der fra erhvervsfiskerne udtalt ønske om en regulering af bierhvervsfiskeriet. Jeg havde gerne set, at denne regulering havde været med nu, men jeg forstår, at forhandlingerne herom mellem ministeriet og fiskeriets organisationer endnu ikke er afsluttet.

Jeg vil godt pege på et andet problem. I henhold til saltvandsfiskeriloven kan der foretages visse regulerende foranstaltninger, f. eks. fredning, og der kan fastsættes maskestørrelser. De begrænsede kvoter i Nordsøen for bl. a. industrifiskeri har medført, at der i andre farvande, således i Østersøen, finder et stigende industrifiskeri sted fra kuttere, der ikke hidtil har fisket i disse farvande, og det betyder, at det vil være til skade for det fremtidige konsumfiskeri. Jeg vil gerne spørge, om denne udvikling giver anledning til et særligt initiativ fra ministerens side.

Børge Møller (FP):

Lovforslaget er en genfremsættelse af det i folketinget den 9. november 1976 fremsatte forslag til lov om ændring af lov om saltvandsfiskeri. Det var derefter til første behandling den 1. december 1976, men nåede ikke at blive færdigbehandlet inden valget den 15. februar.

Ministeren fremsætter her et lovforslag, som

indeholder en række justeringer af gældende lov på baggrund af den tekniske udvikling eller som følge af nødvendig tilpasning til anden lovgivning.

Jeg kan i øvrigt henvise til, hvad mit partis ordfører sagde ved første behandling. Fremskridtspartiet vil deltage positivt i udvalgsbehandlingen.

Kofoed (V):

Da lovforslaget er en genfremsættelse, skal jeg nøjes med at henvise til de bemærkninger til lovforslaget, jeg kom med ved første behandling i forrige samling, og jeg skal tilsige regeringen en velvillig udvalgsbehandling.

For øvrigt vil jeg gerne bakke hr. Svend Andersen (Bornh.s a.)s synspunkt op og bede ministeren om at være opmærksom på dette problem. Jeg tror dog ikke, det er et problem, det er nødvendigt at løse gennem den nye lovgivning, da jeg mener, at ministeren har bemyndigelsen i den tidligere lovgivning vedrørende saltvandsfiskeri. Disse problemer opstår nemlig ikke alene i Østersøen, men også i de indre danske farvande. Når kvoteringsbestemmelser træder i kraft i Nordsøen og andre steder, så risikerer vi nemlig, at disse fiskerfartøjer søger ind i de indre danske farvande, og derfor risikerer ministeren at få konflikter mellem landets egne fiskere. Derfor var det måske en idé, om fiskeriministeren overvejede at lade saltvandsfiskeriloven træde i kraft på visse områder, altså benytte lovgivningen, så man forhindrer det måske kommende slagsmål mellem de danske fiskere.

Derfor vil jeg gerne bakke hr. Svend Andersen (Bornh.s a.)s bemærkning op. Dette er et problem, som fiskeriministeren må tage op. Ellers kan jeg anbefale en positiv udvalgsbehandling.

Lowzow (KF):

Vi vil som de andre ordførere henholde os til vores bemærkninger ved den tidligere behandling af lovforslaget.

Det vil være udmærket, hvis vi under behandlingen af dette lovforslag kommer ind i en debat om de vanskeligheder, vi flytter fra Nordsøen og inden for Grenen, at vi kan behandle dem i udvalget under denne sag. Der er også nogle tekniske spørgsmål vedrørende afmærkningen af bundgarnspælene, som vi har som et direkte punkt i dette lovforslag, og som vi gerne vil have en samtale med ministeren